

OBČASNÍK

JAMU

JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V BRNĚ

2007/II

Talent je jen začátek

Proslov děkana Divadelní fakulty prof. Josefa Kovalčuka
při slavnostní imatrikulaci nových studentů

Po složení imatrikulačního slibu jste se stali právoplatnými členy akademické obce JAMU. Rád bych vás ujistil, že jste si vybrali dobrou školu a že JAMU je výborná značka. Utváří ji už její název, pojmenování po vynikajícím skladateli a hudebnědramatickém tvůrci Leoši Janáčkově. Janáček je znamenitým příkladem umělce, který vyrostl z domácích kořenů, z tradice moravské hudebnosti, a díky osobitému talentu, ale také mimořádnému tvůrčímu nasazení i náročnému studiu vývoje i teorie umění přesáhl svou dobu a stal se jedním z tvůrců moderní světové hudby. Na Janáčkovo jméno jsme právem hrdí a rádi se hlásíme k jeho odkazu, nejen proto, že má světový ohlas, ale zejména proto, že emocionalita jeho hudby stále intenzivně oslovuje duši dnešních lidí.

Byl to také Janáček, kdo dal zásadní impulzy k rozvoji uměleckého školství v Brně. Samotná JAMU byla ovšem založena až po Janáčkově smrti, po 2. světové válce, a to zákonem ze dne 12. září roku 1947. Od té chvíle právě uplynulo 60 let

Dokončení na straně 2

wnitř číslo:

- Pocta Rudolfovi Firkušnému
- Ocenění promlouvají
- Dobrá zpráva o HDL
- Nebojme se evaluace
- Rozhovor s Barbarou Marií Willi
- Naše studentka v Portugalsku
- Umění a multimédia /nejen/ na JAMU
- Konference a semináře
- Portál Umění online
- Ministerská cena pro studentku JAMU
- Ohlédnutí za festivalem Setkání/Encounter a Mezinárodní soutěží Leoše Janáčka
- Úspěchy v Moskvě a Lotyšsku
- Za doc. Marií Mrázkovou

— Čestný doktor JAMU Sir Tom Stoppard s rektorem prof. Václavem Cejpkem —

Po slavnosti a hostech. 60. výročí založení Janáčkovy akademie je za námi. Můžeme už jen konstatovat, že oslavy proběhly v duchu dělném, nebyly nabubřelé, ale přece důstojné. Patřily k nim mimořádné koncerty, divadelní představení, výstavy, vydání zvláštních publikací, ocenění akademických pracovníků i spolupracovníků školy, významných osobností. Vlastnímu říjnovému výročí předcházelo udělení dvou čestných doktorátů – šéfdirigentovi České filharmonie Zdeňku Mácalovi a významnému světovému dramatikovi Siru Tomu Stoppardovi.

a v průběhu tohoto podzimu si výročí budeme několikrát připomínat. JAMU v této souvislosti udělila dva čestné doktoráty (dirigentu Zdeňku Mácalovi a anglickému dramatikovi Tomu Stoppardovi) a vydává dvě knihy (Vivat akademie II a Přednášky o divadle a umění – což je soubor profesorských a habilitačních přednášek, které byly na Divadelní fakultě předneseny od roku 1990). V týdnu od 29. října do 4. listopadu si potom jubileum JAMU připomeneme sérií představení a koncertů, a také výstavou ve foyeru Kabinetu múz.

Dovolu mi nyní, abych vám stručně představil školu, na které začínáte studovat. Od počátku měla dvě fakulty – Hudební a Divadelní, které sídlily v budově na Komenského náměstí (dnes Hudební fakulta). V roce 1952 bylo otevřeno divadelní studio naší fakulty Marta, na jehož přestavbě se vlastnoručně podíleli tehdejší studenti, například herec Vladimír Menšík nebo emeritní rektor JAMU, režisér Alois Hajda. I když se v druhé polovině padesátých let divadelní obory zúžily jen na dvě katedry, vyrostla na nich dlouhá řada vynikajících divadelníků. Z herců například již zmíněný Vladimír Menšík, dále Josef Somr, Blanka Bohdanová, Josef Karlík, Věra Galatíková, Ladislav Frej, Hana Zagorová, Jiří Bartoška, Bolek Polívka, Miroslav Donutil a mnoho dalších. Z režisérů například Alois Hajda, zakladatelé Divadla Husa na provázku Peter Scherhauser, Eva Tálská a Zdeněk Pospíšil, dále Miroslav a Ivo Krobotovi, Arnošt Goldflam, Zoja Mikotová nebo Vladimír Morávek. Z dramaturgů zejména Bořivoj Srba. V období takzvané normalizace bohužel musela celá řada progresivních pedagogů školu opustit.

K velkému rozvoji divadelních oborů potom došlo po Listopadu roku 1989. V roce 1990 byla obnovena samostatná Divadelní fakulta, pro kterou jsme získali tuto budovu na Mozartově ulici. K herectví a režii postupně přibýlo deset dalších studijních oborů a byl zaveden ateliérový způsob výuky, kde v čele ateliérů stojí významné tvůrčí osobnosti. V roce 1991 bylo otevřeno zásadním způsobem zrekonstruované studio Marta a zrodila se zde tradice mezinárodního festivalu divadelních škol Setkání/Encounter, který patří mezi nejvýznamnější akce svého druhu v celosvětovém měřítku. V roce 1999 byla dokončena výstavba nových kolejí a informačního centra Astorka, kde nalézáte přístřeší i vhodné podmínky ke studiu. K důležitým aktivitám fakulty dnes patří také Salon původní tvorby posluchačů (na němž se už v tomto akademickém roce budete podílet – koná se na rozhraní února a března), festival posluchačů Dramatické výchovy Sítko (květen), mezinárodní seminář doktorských studentů divadelních škol (prosinec) a v neposlední řadě také projekce studentských filmů. Přes internet můžete poslouchat zvukový časopis připravovaný našimi studenty Black Box.

Milí posluchači, věřím, že fakulta v dnešní podobě vám poskytne hodně vědomostí, poznatků, ale také inspirace pro vaši budoucí uměleckou práci a tvorbu. Zároveň vás musím upozornit a snad i varovat, že taková cesta za umě-

ním není bezbolestná. Čeká vás velká dřina, prolijete na ní hodně potu a možná i slz. Bude to řada pokusů i omylů, trápení i krizí a pochybností, protože vstupujete na půdu uměleckého tvoření, kde nic nedostanete bez namáhavého snažení, usilovného tréninku, obtížného hledání vlastní cesty. Půjde o to, abyste krize, které při tom nastanou, dokázali překonávat. Tady nepochybně naleznete oporu u svých pedagogů.

Proč mluvím právě o krizích a ne třeba o rozletu vašeho talentu? Možná si někteří z vás říkají: přijali nás, tak jistě talent máme a půjde jen o to ho předvést. Sám Leoš Janáček si v jednom svém fejetonu položil řečnickou otázku: „Jaká to pošetilost učit pěnkavu zpívat!“ Sám si ale vzápětí oponuje: Ano, jedna věc je dar hlasu a zpěvu, ale další je jeho rozvíjení, pěstování a kultivace a také podněty k jeho růstu, které přicházejí nejen z procvičování, ale také ze studia praktického i teoretického. Když dnes přehlédneme Janáčkovu dílo, žasneme nad tím, co on sám všechno prostudoval a co vše napsal – nejen skladby a fejetony, ale také díla teoretická.

Profesor Antonín Přidal na tomto místě při imatrikulacích, je tomu už hezká řádka let, použil velmi pěkný biblický příměr o hřivně. Hřivna je někdejší jednotka váhy, například „královská koruna byla hotovena z 12 hřiven zlata a 28 hřiven stříbra“. Toto slovo však bylo používáno i v přeneseném slova smyslu, když označovalo schopnost, nadání, obdarování, kterého je třeba si vážit a rozvíjet je. Objevuje se tak například ve větě: „Zakopávati hřivnu nadání svého je hříchem“. Připomeňme si příběh onoho podobenství: Pán, který se vydal na cestu, světil svým služebníkům různý obnos hřiven. Jeden hřivny zakopal do země v obavě, aby se mu neztratily. Druhý naopak s hřivnami hospodařil a svým úsilím, pilí a přičiněním jejich počet rozmnožil na dvojnásobek. Pán po návratu pochválil toho druhého. Špatný hospodář svou hřivnu zakope a hlídá, aby mu ji někdo neukradl. Dobrý hospodář naopak pracuje a usiluje, aby počet svých hřiven navýšil.

Ve vašem studiu tedy půjde o to, zda a jak rozhojníte obdarování, kterého se vám dostalo. Nebo zda je necháte ležet ladem, spoléhající jen na to, čím jste byli obdařeni. Zda si tedy ze školy odnesete zlaták, měšec nebo celou kopu. Přeji vám to druhé a věřím, že i když to dá hodně úsilí a námahy, rozhojníte svou hřivnu pro radost a potěšení vaše i těch ostatních, tedy nás všech. A až se jednou budeme při promócích na tomto místě loučit, že budete připraveni důstojně se zařadit po bok svých úspěšných předchůdců.

A ještě jednu radu na závěr. Stali jste se členy akademické obce JAMU. Tím jste také získali právo na svobodné, žádným ideologickými předsudky neomezované poznávání a vzdělávání. Získali jste také právo podílet se na správě fakulty a prostřednictvím akademických senátů na rozhodování o dalším směřování školy. Zanedlouho nás čekají volby do akademických senátů fakulty i celé akademie. Věřím, že akademických svobod a výsad využijete ve prospěch a zdar naší školy, Janáčkovy akademie múzických umění.

/říjen 2007/

Pocta Rudolfo Firkušnému

Devatenáctého července uplynulo již třináct let od smrti největšího českého pianisty Rudolfa Firkušného (1912–1994) a 10. ledna tomu byly dva roky, co zesnula jeho žena Tatána, rozená Nevolová. S rodinou Nevolových a později i Firkušných nás pojilo dlouholeté přátelství. Od Tatániny sestry Evy Žallmanové jsem se dověděla, že si oba manželé přáli, aby se místem jejich posledního odpočinku stalo město Brno. Brno bylo po dlouhá léta domovem Rudolfa Firkušného a jeho žena byla brněnskou rodačkou, a tak jsem došla k přesvědčení, že je naší povinností splnit toto přání a docílit umístění jejich ostatků na čestném pohřebišti ústředního hřbitova poblíž hrobu Leoše Janáčka. Podle mého názoru měla iniciativa vzejít z naší vysoké umělecké školy, už také proto, že Rudolf Firkušný byl jmenován prvním čestným doktorem Janáčkovy akademie. Byl to dokonce první čestný doktorát udělený v našem státě vysokou uměleckou školou, neboť jsme jako první získali akreditaci k doktorskému studiu. Obrátila jsem se na pana rektora prof. Václava Cejпка se žádostí, aby jménem Janáčkovy akademie podal primátorovi města Brna návrh na uložení ostatků Rudolfa Firkušného a jeho ženy na čestném pohřebišti, kde se také nachází hrob Leoše Janáčka. Byl to právě Janáček, který jako první rozpoznal Firkušného zcela mimořádné nadání a sám se nabídl, že ho bude učit.

Potomci manželů Firkušných, dcera Veronika a syn Igor, velice přivítali naši iniciativu. Tehdejší Rada města Brna souhlasila s umístěním ostatků manželů Firkušných do čestného hrobu, jednalo se však o tři alternativy. Jsem šťastná, že po dlouhém a složitém jednání, v němž se výrazně angažoval pan rektor Cejpek, se podařilo docílit rozhodnutí o umístění hrobu v kruhovém pohřebišti v blízkosti místa, kde odpočívá Leoš Janáček. Pomník vytvořil sochař Václav Fiala.

Dne 10. září t.r. se konal pietní akt na hřbitově za účasti paní Veroniky Firkušné-Callegari a pana Igora Firkušného s rodinami. Památce Mistra Firkušného a jeho ženy se přišlo poklonit mnoho osobností kulturního světa a obdivovatelů jeho výsostného umění. Měla jsem tu čest proslavit při pietním aktu vzpomínku na tohoto velkého umělce.

Večer téhož dne se v sále Besedního domu konal koncert pod názvem Pocta Rudolfo Firkušnému. Vystoupili na něm čtyři pianisté. Na programu byly skladby W. A. Mozarta, J. Suka, L. Janáčka a A. Dvořáka. Koncert zahájil dvanáctiletý pianista Jan Vojtek, jako připomínka doby, kdy Rudolf Firkušný jako malý chlapec zahájil v tomto sále svou budoucí hvězdnou kariéru. Dalšími účinkujícími byli Renata a Igor Ardaševovi a Jan Jiraský. Koncert měl ve zcela zaplněném sále Besedního domu vřelou odezvu. Připomnělo mi to den, kdy byl Rudolf Firkušný jmenován čestným doktorem JAMU a na této slavnosti vystoupili tehdejší nejúspěšnější studenti klavírního oboru Renata Ardaševová a Jan Jiraský. Mistr Firkušný se tenkrát velmi krásně vyslovil o jejich výkonu.

Týden po pietním aktu jsem obdržela z New Yorku dopis od Veroniky Firkušné, kde m.j. píše: „ ... Od začátku jsem neměla pochybnosti, že máma a táta patří ‚domů‘, pietní akt na hřbitově mi toto domnění naprosto potvrdil. Jsou opravdu tam, kde si jejich památky budou lidé vážit a budou navštěvováni s úctou a láskou...“

Rudolf Firkušný byl mimořádnou osobností světového významu. Již ve svém raném mládí koncertoval s vynikajícím úspěchem v mnoha evropských zemích a Spojených státech amerických. Po nacistické okupaci v roce 1939 emigroval do USA, kde pokračovala jeho závratná kariéra. Brzy se zařadil mezi největší světové pianisty. Po dlouhá desetiletí jsme u nás nemohli obdivovat jeho umění. Společně s Rafaelem Kubelíkem odmítl vystupovat v zemích ovládaných totalitním režimem. Tento jejich postoj znamenal velkou posilu pro obhájce lidských práv. Nejen za vrcholné umění Rudolfa Firkušného ve službách české hudby, ale i za jeho lidské postoje mu nemůžeme být dost vděční.

Živý umělecký projev Mistra Firkušného jsme mohli zažít až po jeho slavném návratu do vlasti po roce 1990. Nezapomenutelné jsou jeho koncerty v Praze, Brně i rodných Napajedlích. Firkušný, stále ve vynikající formě, hrál fascinujícím způsobem. Objevny byl jeho přednes Janáčka – vedle dramatického náboje měl neobyčejnou výrazovou hloubku, byl plný poezie a byl hrán s nádhernou tónovou kulturou. Kdo jsme měli to štěstí poznat Rudolfa Firkušného osobně, obdivovali jsme, jak při vši velikosti byl člověkem nesmírně skromným a laskavým. S láskou také vzpomínáme na jeho ženu, která mu byla po celá léta velkou oporou a vytvořila mu krásný domov.

Snad si ani dostatečně neuvědomujeme, co všechno Rudolf Firkušný pro českou hudbu vykonal. Má nepominutelnou zásluhu na tom, že je v celém světě stále více ceněno dílo Leoše Janáčka, Bohuslava Martinů i dalších českých skladatelů. Můžeme potvrdit výrok slavného violoncellisty Jánose Starkera: „Rudolf Firkušný reprezentoval svou zemi do posledního dechu.“

Alena Veselá

— Prof. Alena Veselá se synem a dcerou R. Firkušného při pietním aktu —

U příležitosti 60. výročí JAMU udělil rektor Václav Cejpek stříbrné medaile čtyřem osobnostem českého vysokého školství. Obrátili jsme se na ně s následující otázkou:

Jaké místo přikládáte vysoké umělecké škole (nebo přímo JAMU) v systému současného vysokého školství?

Vysoké školy a jejich součásti, které uskutečňují programy v oblasti umění, mezi něž patří i Janáčkova akademie múzických umění v Brně, mají v našem celostátním systému vysokoškolského vzdělávání své nezastupitelné místo. Jedním z jejich hlavních poslání je odpovědnost za existenci, úroveň a kontinuitu umění, a musí tudíž zůstat zárukou neporušení souslednosti našeho národního kulturního sebeurčení. Z hlediska dalšího rozvoje považuji za účelné, aby vysoké školy umělecké vycházely především ze svých tradic, což znamená, aby něco zachovaly, a jiné či nové na základě dosavadních zkušeností a především současnosti dále rozvíjely. Aby si tyto vysoké školy a jejich součásti své postavení v síti vysokých škol udržely, musí neustále zkvalitňovat jak svoji vzdělávací činnost, tak činnost tvůrčí, a to jak v oblasti umělecké tvorby, tak v oblasti vědecko-výzkumných aktivit, které jsou s uměleckou tvorbou úzce spojeny.

Vzhledem k tomu, že základním posláním Janáčkovy akademie múzických umění v Brně je příprava mimořádně talentovaných jedinců na působení v široké oblasti hudebního a divadelního umění, a to nejen v České republice, ale i v rámci Evropské unie či jinde v zahraničí, přál bych Janáčkově akademii múzických umění v Brně, aby se jí toto poslání dařilo beze zbytku a úspěšně naplňovat.

Zdeněk Antoš

Málokde je komplementarita vzdělávání, vědy a umění tak potřebná a zároveň tak plodná, jako ve vysokoškolské oblasti. Je proto přirozené, že jen málokterá univerzita se omezuje skladbou svých pracovišť a samotnými aktivitami jen a jedině na první dvě složky trojjediného organismu V-V-U. Především však vysokoškolské instituce s U jako dominantou mají v našem vysokém školství a v našich myslích právem postavení a pověst odpovídající přírodovědným, lékařským, technologickým či ekonomickým V-V-centrům excellence. A samotné Brno – to vnímá už dlouho svou Janáčkovu akademii múzických umění jako centrum excellence, když úspěchy jejich studentů a pedagogů jak doma tak v zahraničí oprávněnost toho stvrzují ne hodnocením sama sebe, ale posudky neúplatných porot a reakcemi národního publika divadelních hledišť a koncertních síní. JAMU tak vyzařuje daleko za svůj nejbližší horizont do nejrůznějších prostředí, v duchu tradic spontánně vzniklých už v předminulém století na Kounicově a později i na Orlí. Dnešní Beethovenova a Mozartova spolu s Komenského náměstím tu akordickou metaforu V-V-U nejen symbolicky naplňují. Brno má být své JAMU zač vděčno.

Martin Černohorský

Jaké místo umělecké vysoké škole přikládám, vychází principiálně z mého pojetí lidského poznání z hlediska formálního vzdělání na jeho nejvyšší úrovni, kterým je vzdělání vysokoškolské. Je založeno na triádě P: ► věda ▼ umění ▼ inženýrství ◄. Triáda vyjadřuje, že tři uvedené složky tvoří celek, v němž žádná ze složek nesmí chybět, složky jsou principiálně nezastupitelné, nenahraditelné a rovnocenné. Znamená to tedy, že systém současného vysokého školství by měl odpovídat vývojovému stavu poznání o poznání, bez vysokých škol uměleckých není systémem úplným, současným a perspektivním. Víme, že ne všude v Evropě i ve světě tomu tak je. Stačí si např. porovnat právní zakotvení vysokého školství v legislativě různých států. Ne každý má vysoké školství zahrnuto v jediném zákoně, a to včetně vysokých škol uměleckých. V české polistopadové legislativě princip uvedené triády zachován je.

Jak je to však přímo s JAMU? Systém současného vysokého školství v dnešním globalizovaném světě je rozsáhlý, různě a silně strukturovaný s nejvyšší úrovní univerzitní. Jen v Evropě je např. více než 4000 vysokoškolských institucí a jen kolem tisíce patří k univerzitním. K nim patří i JAMU. V Brně je to explicitně vyjádřeno tím, že JAMU patří do sdružení „brněnské univerzity“ spolu s MU, MZLU, VFU, VUT a UO.

Emanuel Ondráček

Všeobecně se uznává, že vysoké školy a jejich fakulty jsou centry vzdělanosti a tvůrčí činnosti. Jejich význam tkví nejen v získání profesních vědomostí a návyků, ale také v osvojení si kulturního způsobu myšlení a konání. K tomu zásadním způsobem přispívají vysoké školy umělecké. Jejich absolventi obohacují společnost o to, co nemůže poskytnout žádný jiný obor. Šíří kulturu, umění a svojí činností lidi nejen obohacují, ale vyvolávají emoce, citové zážitky a touhy. Svými aktivitami se mnohdy dotýkají budoucnosti.

Janáčkova akademie múzických umění v Brně a její absolventi mají po celé republice vynikající, někdy i vůdčí podíl na rozvoji umění, některými svými jedinci zasahují i vývoj sociální a společenský.

Výročí založení JAMU patří jistě k datům pro ni z nejvýznamnějších. Vaše ocenění, kterého se mi při této příležitosti dostalo, a za které upřímně děkuji, je pro mne povzbuzením nejen v mé další možné spolupráci a podpoře uměleckých vysokých škol, ale především v „konzumaci“ všech forem umění, které jsou výsledkem činnosti výborných učitelů, skvělých absolventů a snaživých studentů Janáčkovy akademie múzických umění.

S kvalitou dosažených výsledků souvisí i vůle kvalitu dosáhnout, udržet a zvyšovat. Jsem přesvědčený, že JAMU je povolána razit nové cesty a nové směry. Dokázala to v minulosti a dokáže to i v budoucnosti. A proto k ní ať se obrací mysl, píle, úsilí i láska. Po šesti deceniích velkého života nechť se rozvíjí ještě větší život dalších let.

Václav Suchý

Medaile JAMU udělené při příležitosti 60. výročí založení JAMU

ZLATÉ MEDAILE

DIVADELNÍ FAKULTA

za významné působení na Janáčkově akademii múzických umění v Brně v oblasti pedagogické a umělecké a za výrazný podíl na vytváření koncepce obnovené Divadelní fakulty JAMU v devadesátých letech 20. století:

prof. Nika Brettschneiderová prof. PhDr. Miroslav Plešák
prof. PhDr. Josef Kovalčuk prof. PhDr. Antonín Přidal
doc. PhDr. Silva Macková prof. Pavel Švanda
prof. Zoja Mikotová JUDr. Lenka Valová
prof. Mgr. Petr Oslzlý

za významné působení na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v oblasti pedagogické a umělecké:

prof. PhDr. Ivo Osolsobě
doc. PhDr. Erika Kociánová

HUDEBNÍ FAKULTA

za významné působení na Hudební fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v oblasti pedagogické a umělecké:

prof. Anna Barová prof. Jiřina Kolmanová
prof. Jiří Doležel prof. Lubomír Mátl
prof. PhDr. Leoš Faltus doc. Josef Pančík
doc. Rostislav Hališka prof. Arnošt Parsch
prof. Zdeněk Hnát prof. Rudolf Šťastný

— Doc. Zdeněk Antoš a prof. Martin Černohorský —

— Prof. Václav Suchý (uprostřed) —

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

za výraznou osobní aktivitu v oblasti mezinárodní spolupráce Janáčkovy akademie múzických umění v Brně:

prof. Marina Busse (Folkwang-Hochschule Essen, Německo)
prof. Vladimír Poglazov (Moskva, Rusko)

STŘÍBRNÉ MEDAILE

za mimořádné zásluhy o rozvoj vysokého uměleckého školství:

prof. Ing. Emanuel Ondráček, CSc.
(Vysoké učení technické v Brně)
prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc.
(statutární emeritní profesor MU)
prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc.
(Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně)
doc. Ing. Zdeněk Antoš, CSc.
(Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)

za osobní aktivitu v oblasti mezinárodní spolupráce:

prof. Pentti Pavolainen (Divadelní akademie Helsinky)

za dlouholetou podporu kulturních projektů JAMU:

Královský pivovar Krušovice

za výrazný podíl na rekonstrukci studia Marta v roce 1991:

Mgr. Jaroslav Tuček (Divadlo Polárka)

za podíl na spolupráci Janáčkovy akademie múzických umění v Brně s profesionálními institucemi v oblasti umění v projektu Evropského sociálního fondu:

Centrum experimentálního divadla Brno
Filharmonie Brno
Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín
Městské divadlo Brno
Městské divadlo Zlín
Národní divadlo Brno

za osobní podíl na spolupráci Janáčkovy akademie múzických umění v Brně s profesionálními institucemi v oblasti umění v projektu Evropského sociálního fondu:

Mgr. Zdeněk Prokeš
(emeritní ředitel Národního divadla Brno)
Mgr. Bohuš Zoubek
(emeritní ředitel Filharmonie Brno)

— Prof. Emanuel Ondráček —

Ex ...Masarykův lid.....

(r. XIII., 2007, duben, č. 1, s. 7)

Vzpomínka JUDr. Vlastimila Frgaly na setkání s Janem Masarykem a vznik Janáčkovy akademie múzických umění v Brně

Vzhledem k tehdy probíhajícím státním zkouškám na právnické fakultě jsem se zúčastnil tohoto sjezdu jen v době od 14. do 18. listopadu 1945 (pozn.: jednalo se o světový sjezd studentstva „Congressus 17. listopad“, který se uskutečnil pod záštitou prezidenta republiky dr. Edvarda Beneše a čl. vlády ve dnech 14. 11. – 2. 12. 1945). Při slavnostním zahájení sjezdu za přítomnosti prezidenta republiky a vlády jsme se my, Moravané, později setkali v nedalekém salonku, kde vyhrávala kapela Stréčka Křópa. Tam nás přišel pozdravit pan prezident se svou chotí. My studenti jsme ho obdarovali moravskou prostějovskou režnou a jeho choť hanáckou krojačkou. Poté přišel mezi nás Jan Masaryk se slovy: „Musím pozdravit krajany mého táty.“ Přítomni byli i někteří členové vlády (Majer, Kopecký). Masarykův přirozený nefalšovaný lidský vztah k nám studentům dal podnět k tomu, že jsme ho požádali, aby „tam toho pána“ naučil polku – šlo o černého studenta z Afriky jménem Yala. Jan Masaryk se pousmál, dal pokyn stréčkovi Křópa-ovi a polka zazněla i s tancem. Za vše-

obecného veselí jsme ocenili Masarykův šarm a vtip a už byl „náš“.

Bylo hodně přes půlnoc, když jsme přijali pozvání do Černínského paláce, kde nás „oživoval“ kávou. Při odchodu nás opět pozval na soirée druhý den večer, kde bylo mnoho cizích studentů a kolem nich postávali hloučky, a všichni podle jazykových schopností diskutovali o svých problémech ve svých zemích. Dostal jsem se k jedné skupince, v jejímž kruhu byl schován ministr školství Zdeněk Nejedlý. Diskutovalo se o hudebním školství. Někteří z brněnských dívek se ho zeptaly, proč v Brně nemůže být vysoká škola hudebně-dramatická. Nato Nejedlý odpověděl, že „Brno o ni neprojevilo zájem“. Tato slova mne vyburcovala, jelikož jsem byl zasvěcen do snahy brněnských hudebníků o zřízení této školy. Proto jsem možná trochu odvážně odpověděl: „Ne ne, pane ministře, falešně nás informujete. Nedávno byli za vámi čtyři profesori konzervatoře z Brna, a to Kundera, Kaprál, Kvapil a Kudláček, a vy jste je odmítl přijmout. Váš sekční šéf tyto vážené profesory odbyl tím, že pan ministr nemá čas.

Nejedlý na mou repliku odpověděl, že zítra po otevření lékařské fakulty v Hradci Králové jede do Brna na setkání se studenty a tam můžeme v diskusi pokračovat.

Ještě v noci jsem se rozjel do Brna, ráno jsem obíhal známé studenty z konzervatoře (Jiří Waldhans, Milan Valtr, Milan Máša, Milada Kudláčková aj.). Informoval jsem je o rozmluvě s Nejedlým a požádal, aby zajistili na večer přítomnost jmenovaných profesorů. Setkání se uskutečnilo v Besedním domě. Tuto skupinu jsem uvedl do Čtenářského klubu, a když mne Nejedlý uviděl s delegací, neodpustil si slova: „Náš mladý rebel z Prahy.“ Po plodné rozsáhlé diskusi Nejedlý přislíbil, že začne projednávat vznik vysoké školy hudebně-dramatické v Brně.

Se zaujetím jsme sledovali postup vlády a s radostí jsme shledali, že byl dán popud ke vzniku této školy. Byl rok 1947 a Janáčkova akademie múzických umění byla na světě.

Nebýt pozvání Jana Masaryka na večerní soirée, nebylo by rozmluvy s Nejedlým.

— Účastníci setkání u příležitosti založení JAMU v roce 1947 se po slavnostním obědě v hotelu Grand společně vyfotografovali —

Nový model vnitřního hodnocení na Hudební fakultě a konference AEC na téma „Akreditace a hodnocení vysokých hudebních škol“

Během roku 2006 se vedení Hudební fakulty aktivně zabývalo vytvořením nového modelu vnitřního hodnocení, které by odpovídalo specifickým podmínkám vysoké umělecké školy a zároveň by posunulo fakultu k možnosti být v budoucnu hodnocena zvenčí, nejlépe v mezinárodním kontextu. Na základě výstupů projektu **Asociace evropských konzervatoří a vysokých hudebních škol (AEC) „Akreditace a evaluace vysokého hudebního školství“**, jehož vznik HF sama iniciovala a na jehož průběhu se aktivně podílela během roku 2006, a rovněž na základě některých doporučených dokumentů Centra pro české vysoké školství byl vytvořen nový soubor hodnocení, který by měl být v příštích letech na HF uplatňován, popř. dále rozvíjen. Jedná se o způsob hodnocení na bázi jednotlivých kateder (jako základní modul pro hodnocení byla vybrána katedra). Předmětem hodnocení by pak měly být oblasti, které konkrétním způsobem charakterizují provoz nejen katedry, nýbrž i fungování děkanátu a managementu školy. Jako první katedra, která vyzkoušela nový mechanismus vnitřního hodnocení, byla vybrána Katedra dechových nástrojů. V příštích letech by se měl ustálit pravidelný cyklus, během něhož budou každoročně vyhodnoceny dvě katedry HF a po 3 – 4 letech by vnitřním hodnocením prošla celá Hudební fakulta.

Ve dnech 29. – 30. června 2007 byla Hudební fakulta hostitelem závěrečné konference projektu AEC **„Akreditace a evaluace vysokého hudebního školství“**; zabývala se tématem, které je stále častěji diskutováno na uměleckých školách u nás i v zahraničí. Zhruba 90 představitelů hudebních institucí Evropy a Ameriky přijelo do Brna se záměrem konfrontovat své pohledy v oblasti zajištění kvality a procesu akreditace a zároveň poznat způsob, jakým bylo v rámci projektu AEC externě hodnoceno několik vybraných organizací.

Kromě náročného hostitelského úkolu, který byl pro management Hudební fakulty v mnoha aspektech novou záležitostí, se HF prezentovala hned v několika směrech: po vynikajícím a vpravdě profesionálním vystoupení studentského Quarteta di gioia (Janáčkův 1. smyčcový kvartet) konferenci zahájil rektor JAMU prof. Václav Cejpek proslovem, v němž charakterizoval aktuálnost tématu konference a zároveň zdůraznil nutnost přistupovat k hodnocení uměleckého školství ryze specifickými cestami. Rektor JAMU rovněž ocenil dosavadní úsilí AEC o vytvoření standardů hodnocení, které by byly vhodné pro provoz vysokých uměleckých škol. Konference pokračovala dalšími zajímavými příspěvky (Johannes Johansson – president AEC, prof. Eva Münsterová – Rada vysokých škol ČR, Marc Frederiks – European Consortium of Accreditation a Sam Hope – Association of Schools of Music in USA), jejím hlavním úkolem však bylo prezentování výsledků projektu, které jsou

soustředěny do dokumentu **„Zajištění kvality a proces akreditace ve vysokém hudebním školství – charakteristika, kritéria a procesy“**. Není proto divu, že značný časový díl byl věnován diskusím, které probíhaly v zúžených pracovních skupinách, a workshopům, během kterých byl rovněž prezentován nový model vnitřního hodnocení HF jako jeden z možných alternativních modelů, vzniklý na základě již zmíněného projektu AEC.

Závěrem je možno říci, že konference výrazným způsobem napomohla definovat mnoho aspektů procesu hodnocení vysokého hudebního školství a v neposlední řadě značně přispěla k propagaci JAMU na mezinárodním fóru: mnoho zahraničních účastníků konference bylo příjemně překvapeno zjištěním, že Brno je město vysoké historické a kulturní hodnoty a JAMU dynamickou institucí, která obstojí ve srovnání s významnými školami předních evropských hudebních center.

Vít Spilka

— Doc. Vít Spilka —

S Barbarou Marií Willi (nejen) o staré hudbě

Barbara Maria Willi, pedagožka na Hudební fakultě JAMU, dokáže poutavě vyprávět o staré hudbě. Jak se k ní dostala, jak jí žije a jak má v plánu šířit ji dál mezi studenty Hudební fakulty JAMU. Ještě než jsme se k tomuto tématu dostaly, jsme jí ale položily jinou otázku...

■ **Podle vašeho exoticky znějícího jména by se dalo tušit, že jste cizinka. Odkud vlastně jste a jak jste se dostala do Brna?**

Jsem původně z jihozápadního Německa, z Freiburgu, což je u švýcarských a francouzských hranic. Do Brna jsem se dostala na pozvání tehdejší rektorky JAMU, profesorky Aleny Veselé, která měla v úmyslu založit cembalovou třídu.

■ **V kolika letech jste se začala zajímat o hudbu a kdo vás k tomu vedl?**

Když mi bylo pět nebo šest let, snila jsem o klávesách. První výuku jsem dostala, když mi bylo devět. Pan farář naší vesnice sháněl varhaníka do kostela. Tehdejší učitel tamní školy doporučil mne, ale s tím, že bych se měla nejdříve zdomáknout ve hře na klavír. Domníval se, že tak se naučím tu pravou techniku. S tím já ale rozhodně nesouhlasím. Skutečně jsem k tomu cholerickému učiteli chodila na klavír. Dlouhé hodiny jsem plakala, až jsem v jednom období úplně přestala hrát.

■ **Kolik vám v té době bylo let?**

To mi bylo asi čtrnáct. Učitel tvrdil, že já nebudu nikdy hrát trylky a ozdoby a že na varhany jsem moc malá, takže to také nepůjde. Je jistou ironií osudu, že jsem pak varhanicí byla deset let a trylky a ozdoby mám na denním pořádku...

■ **A pan učitel vás později slyšel hrát?**

Bohužel to už nezažil. Proctví bývá ale často zrádná věc. Později jsem studovala na vysoké škole ve Freiburgu u cem-

Doc. Barbara Maria Willi, Ph.D.

Absolvovala studium hry na cembalo/kladívkový klavír (prof. K. Gilbert) a provozovací praxi staré hudby (prof. N. Harnoncourt) na Mozarteu v Salcburku s vyznamenáním, v roce 1995 vyhrála cenu v mezinárodní cembalové soutěži v Bruggách. V roce 2002 získala doktorský titul na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně za svou práci „O stylu generálního basu v 17. století“. Koncertuje na významných pódii jako například v Curyšské opeře, v hlavních koncertních sálech Vídně, Krakova, Essenu, Wrocław, na Hradě v Bratislavě, v pražském Rudolfinu ad. Založila Visegrad Baroque Orchestra a barokní soubor Capella Apollinis. Její nahrávky („Intrada di Polcinelli“, „Salve mater“) získaly četná ocenění (cena německé hudební kritiky, Choc du monde de musique, CD měsíce časopisů Harmonie a Klassik heute). Televizní přenos z festivalu Concentus Moraviae, kde koncertovala spolu s mezzosopranistkou Magdalenou Koženou a kontratenorem Thierry Grégoirem, byl oceněn prestižní cenou za nejlepší záznam koncertu na festivalu Zlatá Praha 2000. V roce 2002 se stala dramaturgyní VII. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu 13 měst Concentus Moraviae, který byl největší akcí v oblasti staré hudby ve střední Evropě. Spolu s agenturou C.E.M.A. založila nový cyklus koncertů staré hudby v Brně pod názvem Barbara Maria Willi uvádí... Je docentkou na brněnské JAMU, kde založila a vede cembalovou třídu.

balisty Stanislava Hellera, původem Čecha. Odmítl mě učit česky s tím, že to stejně nikdy potřebovat nebudu...

■ **Na které nástroje jste se za svůj život naučila hrát? Pouze na klávesové nebo i na jiné?**

Jen na klávesové – klavír, varhany, pak jsem se u jednoho vynikajícího amerického cembalisty zúčastnila kurzu cembala, které jsem pak dále studovala na vysoké škole společně s klavírem.

■ **Existuje ještě nějaký další nástroj, na který byste se ráda naučila hrát?**

Určitě fagot, klarinet a kontrabas.

■ **Jaký byl nejzácnější nástroj, na který jste kdy hrála?**

Bylo to asi francouzské cembalo, originál ze sedmnáctého století, na které jsem hrála v Paříži.

■ **Tyto nástroje asi v obvyklých prodejnách nepořídíte, kde nástroje sháníte? Necháváte si je i vyrábět?**

Máte pravdu, že historické nástroje a jejich kopie jsou hodně složitá záležitost, musíte vyhledávat dílny individuálních stavitelů. Musíte hledat a zkoumat, kdo co jak vyrábí. Výhodou je, že si můžete nechat postavit nástroj na míru. Já, když mám malou ruku, tak si určitě neobjednám nejširší menzuru kláves.

■ **Jaké hudební slohy a styly podle vás spadají do „staré hudby“?**

Výborná otázka, protože původně se pojem „early music“, neboli stará hudba, vztahoval k renesanční a barokní hudbě.

Za posledních deset až patnáct letžíváme, že se toto období rozšiřuje. Historická interpretační praxe začíná u středověké hudby a končí u Ravela. Nicméně hlavní období staré hudby, jak to chápeme tady, je 17. a 18. století.

■ **Co vás vedlo k tomu, že jste začala učit na JAMU a co všechno vyučujete?**

Když jsem sem v roce 1991 přijela, založila jsem cembalovou třídu, která tady neexistovala. V současné době připravuji rozšíření o další specializace. To, co v současnosti učím kromě hry na cembalo a generálbasu, je ladění a interpretace staré hudby. Také jsem zodpovědná za koncepci a realizaci nových předmětů. To je barokní komorní hra a historická ornamentika.

■ **V blízké době byste ráda zavedla nový studijní obor – Historická interpretační praxe. Co bude tento obor zahrnovat?**

Chceme, aby studenti mohli profesionálně studovat historické housle, violoncello, kontrabas, klarinet, lesní roh, příčnou flétnu, trubky, fagot a historický zpěv. Jde o to, že kdo chce v současné době tento obor studovat, musí jít do zahraničí. Chci, aby JAMU byla první vysoká škola u nás, na které bude možné tuto specializaci studovat.

■ **Proč myslíte, že bude mezi studenty o tento obor zájem?**

Myslím si, že je pro studenty velmi atraktivní a vysoce aktuální, když mohou například vedle moderního fagotu studovat ještě starý fagot. Víím, že stále vznikají nové barokní soubory, které zoufale hledají muzikanty, zejména dechy – tudíž je i poptávka. Navíc i forma studia, kterou jsme si vymysleli, je atraktivní – můžete bez problému přejít ze studia klasického nástroje na magisterský obor staré hudby. Tím můžete získat dvojitou kvalifikaci.

■ **Myslíte si, že je dostatek pedagogů, kteří budou dílčí podobory „staré hudby“ vyučovat?**

Jsme ve fázi příprav. Lákavé je, že vyučujícími budou vesměs mladí pedagogové, kteří svůj obor studovali v cizině a vrátili se zpátky. Takže budeme profitovat z kvalifikace poskytované evropským trhem.

■ **Věnujete se staré hudbě. Zajímáte se také o život v té době? Například o módu nebo kuchyni... Inspiruje vás ta doba?**

Když jsem studovala, hodně jsem četla. Zajímala jsem se například o barokní gestiku nebo kostýmy. Miluji i barokní operu. Důležité je, aby v té době člověk objevil něco pro sebe, co se týká jeho současného života. To není jen to, že utíkám do starší doby, abych nemusela žít ve své době. Plně žiji ve své době, ale myslím si, že setkání s kořeny určitě ovlivní naše povědomí a život. Určitě se to vyplatí.

■ **Co považujete za svůj největší dosavadní profesní úspěch a prozradíte čtenářům svůj celoživotní sen?**

(ticho...smích) ... Nevím, těch úspěchů profesních je spousta, ale za největší považuji jinou věc, která je zároveň dobrým vzkazem pro všechny, kterým je přes čtyřicet: že se v té době najdou.

Rozmlouvaly Alžběta Lupíšková,
Johana Obršlíková

Janáčkova akademie múzických umění v Brně zahájila společný projekt tří vysokých škol – Hudební a Divadelní fakulty JAMU v Brně, Fakulty výtvarných umění VUT v Brně a Filozofické fakulty MU v Brně. V rámci projektu „Inovace umělecky zaměřených studijních programů v oblasti multimediální tvorby“, financovaného z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, bylo vytvořeno šestnáct zcela nových předmětů pro akademický rok 2007/2008.

Není třeba zdůrazňovat, že celý svět se především v důsledku neustálé inovace technologií soustavně „multimedializuje“. Oblast umění není výjimkou. Vedle historicky známých oborů spojujících více uměleckých druhů (opera, balet, činohra) se ve 2. polovině 20. století objevily obory nové – intermedia, multimedia, performance atd. Pro studenty těchto oborů, studovaných ať již z praktického či z teoretického pohledu na výše uvedených fakultách, by měl být základní vhlad do všech uměleckých druhů, s nimiž se v rámci svého působení setkávají a budou setkávat, komplexní a vyvážený.

Cílem projektu je proto vytvořit a vyučovat na každé ze zúčastněných fakult čtyři nové předměty tak, aby celý výsledný šestnáctipředmětový konvolut sloužil jako vhlad do multimediální problematiky „per partes“, kdy každá fakulta nabízí takové předměty, které jsou svojí podstatou blízké jejímu studijnímu programu.

Projekt tak nabízí možnost základního seznámení se s oblastmi multimediálního uměleckého světa, které byly doposud studentům nedostupné, protože každá tematika je postavena v souladu s koncepcí oborů jednotlivých fakult, jejichž studium má vždy své předpoklady a návaznosti, a proto základní průřezový vhlad „zvenčí oboru“ zpravidla nemůže poskytnout.

Předměty tohoto projektu jsou proto koncipovány tak, aby byly přístupné studentům „napříč“ fakultami a umožnily bazální vstup do problematiky bez nutnosti předchozího studia přednášené látky. Jsou vytvořeny s cílem poskytnout informace aplikovatelné v rámci daného oboru, ale i informace přenositelné mezi obory. Předměty jsou volitelné, dostupné všem studentům výše uvedených fakult a zahrnuty do jejich studijních programů – s příslušným kreditovým ohodnocením. Budou vyučovány na fakultách tak, jak jsou nabízeny.

Ivo Medek

Bližší informace o projektu:

JAMU – Hudební fakulta
MgA. Kateřina Polášková
Projektová manažerka
tel.: +420 542 591 606
e-mail: polaskova@jamu.cz

JAMU – Divadelní fakulta
MgA. Jakub Ondroušek
Projektový manažer
tel.: +420 542 591 335
e-mail: ondrousek@jamu.cz

www.jamu.cz/projekty-esf/

Cestou k Šafaříkovi

Po poněkud enigmatickým názvem *V mezidveřích kulis a smrti*, odkazujícím na esej věnovaný dramatické tvorbě Josefa Topola, proběhla letos na jaře ve dnech 16.–17. března v prostorách Divadelní fakulty konference věnovaná životu a dílu Josefa Šafaříka (1907–1992). Tím jednoduchým důvodem pro uspořádání konference byl fakt 100. výročí myslitelova narození, tím podstatnějším skutečnost, že ač dlouho dobu leželo dílo tohoto pozoruhodného autora spíše stranou zájmu odborníků (ať už máme na mysli filology, literáty, teatrology či estetiky), v poslední době se mezi nejmladší generací objevil systematický zájem o život i dílo Josefa Šafaříka. Konference byla tedy ideální možností pro setkání pamětníků a přátel Josefa Šafaříka s těmi, kteří se pokoušejí nezávisle z hlediska svých oborů jeho dílo probádat, první příležitostí konfrontovat vzájemně poznatky, pohledy a vzpomínky.

Už v tomto byla konference zvláštní událostí: často se tu poprvé setkali mnozí z návštěvníků pověstného bytu na Grohově ulici, kde poustevnickým životem žijící Šafařík přijímal návštěvy. Ovšem vzhledem k dosti logické obavě, aby nebyl obviněn z organizace protirežimního spiknutí, přijímal své přátele jednotlivě a téměř nikdy je vzájemně neseznamoval; díky tomu byli někteří skutečně překvapeni, s kým vším se v dobách normalizace u Šafaříků míjeli.

K myšlence uspořádat první konferenci o Josefu Šafaříkovi na půdě Divadelní fakulty přivedlo organizátory několik důvodů: právě mezi pedagogy této fakulty totiž najdeme několik blízkých Šafaříkových přátel a dá se proto říci, že právě zde – i v rámci výuky – se studenti se Šafaříkovým dílem setkávají. Krom toho šafaříkovský způsob promýšlení otázek smyslu divadla a umělecké tvorby vůbec koresponduje úzce s dnešním zájmem o tzv. divadelní antropologii.

— Václav Havel, Petr Oslzlý a Milan Uhde —

Na Divadelní fakultě JAMU dostal tento zájem velmi konkrétní podobu: proběhlo zde několik Symposií divadelní antropologie a konference o Josefu Šafaříkovi je tak de facto volným pokračováním této řady.

Pamětníky na konferenci zastupovali mezi jinými Bořivoj Srba, Antonín Přidal, z generačního okruhu „šestatřicátníků“ Pavel Švanda, Jiří Kuběna nebo Alena Wagnerová, z okruhu olomouckého samizdatu Rostislav Valúšek, Eduard Zacha a Petr Mikeš. Mezi účastníky a diskutéry byli také Milan Uhde, Pavel Kosatík, Petr Oslzlý a Josef Kovalčuk. V neposlední řadě se konference účastnil také Václav Havel, který se k filosofovi hlásí jako ke svému učiteli a inspirátorovi a který akci poskytl svou záštitu.

Vzhledem k tomu, že Šafaříkovo dílo je dosti obtížně zařaditelné do dnešních striktně oddělených akademických disciplín, bylo jen logické, že konference byla založena na interdisciplinárním přístupu. Postupně byly prozkoumány všechny podstatné aspekty Šafaříkova díla: po obecných úvahách a pokusech vřadit alespoň předběžně dílo do možných výkladových kontextů (Zdeněk Vašíček: *Josef Šafařík - brněnský, generační a oborový solitér*; David Drozd: *Klíče k Josefu Šafaříkovi*), došlo na vztah Josefa Šafaříka k divadlu a dramatu (Lenka Jungmanová: *Josef Šafařík jako dramatik*; Petr Osolsobě: *Josef Šafařík a otázka herectví: Role jako odčizení a role jako povolání*; Jitka Taussiková: *Průkaz totožnosti Divadla U stolu*), souvislost se samizdatem (Zuzana Gilarová: *Josef Šafařík a moravský samizdat*), i dosud zcela nereflexované souvislosti teologické (Jan Zámečník: *Josef Šafařík a Dorothee Sölleová*). Významný prostor byl poskytnut i svědectvím pamětníků, kdy rozsáhle promluvil například Jiří Kuběna, Antonín Přidal vůbec poprvé představil úryvky z deníku myslitelovy manželky Anny Šafaříkové, který dosud nebyl znám, a podobně.

Přestože konference byla vůbec prvním pokusem nahlédnout zevrubně Šafaříkovo dílo, nezůstala v poloze devótního obdivu, ale naopak se stala prostorem polemik se Šafaříkem a o Šafaříka – střetala se velmi osobní, a přece často velmi rozličná svědectví o jeho osobnosti a protikladné náhledy na jeho dílo. Lze již v tuto chvíli konstatovat, že Šafaříkovo dílo je rozhodně inspirativní a provokativní a jako takové zůstává živé a hodno našeho hlubšího zájmu. Do jaké míry se stala konference zásadním úhelným kamenem očekávaných a v průběhu konference do různých směrů proponovaných bádání, ukáže čas – předběžně to bude možno zhodnotit nad sborníkem, který by měl být vydán péčí pořadatelů co nejdříve.

David Drozd

Mezinárodní festival divadelních škol SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2007

(27. – 31. 3. 2007)

Již 17. ročník Mezinárodního festivalu divadelních škol SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2007, který každoročně pořádá Divadelní fakulta JAMU v Brně ve spolupráci s Centrem experimentálního divadla, příspěvkovou organizací a Divadlem Bolka Polívky, spol. s r. o., se uskutečnil ve dnech 27. – 31. března 2007 pod záštitou hejtmana Jihomoravského kraje Ing. Stanislava Juránka, primátora Statutárního města Brna Romana Onderky a rektora JAMU prof. PhDr. Václava Cejпка. Zúčastnilo se ho celkem 13 divadelních škol. Na závěrečném slavnostním ceremoniálu byly již tradičně předány festivalové ceny Marta. Porota ve složení *Daniele Monmarte* (předsedkyně poroty, francouzská teatroložka), *Jan Kerbr* (redaktor Divadelních novin) a *Julek Neumann* (redaktor BBC) ocenila následující studenty:

V oboru nonverbální herectví,

v němž projevuje velký smysl pro humor a jedná na jevišti mimořádným způsobem, byla oceněna **Michaela Kosiecová**, Divadelní fakulta Janáčkovy akademie v Brně, Česká republika.

V oboru nonverbální herectví

za pohybovou perfekci a akrobacii, spojenou s humorem, které dohromady vytvářejí postavu, u níž můžeme odhadnout minulost a vnitřní život, a to ve všech výstupech představení, byl oceněn **Simon Wehrli**, Scuola Teatro Dimitri, Verscio, Švýcarsko.

V oboru režisér

za subtilní a imaginativní režijní výklad textu byl oceněn **Štěpán Pácl**, Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze, Česká republika.

V oboru herec

za spontánní hereckou kreaci, spojující výraz s pohybovou zdatností v tragikomické roli a za suverénní ovládnání a chápání jevištního prostoru, byl oceněn **Łukasz Chruszcz**, Polská státní škola filmu, televize a divadla, Lodž, Polsko.

V oboru herec

za smysl pro humor, nuancované tragické herectví a dokonalé pochopení textu byl oceněn **Robin Sondermann**, Hochschule für Musik und Theater, Hannover, Německo.

V oboru herečka

za ztvárnění bezejmenné role, která dojímalá svou lidskostí, empatií a pochopením, které překračovaly rámec textu, byla oceněna **Anastasia Gubareva**, Folkwang Hochschule Essen, Essen, Německo.

V oboru herečka

za tragikomický výkon, který dynamizuje situace, zprostředkuje syntézu a vyvažuje různorodé prvky inscenace, byla oceněna **Diana Toniková**, Divadelní fakulta Janáčkovy akademie v Brně, Česká republika.

Cena ředitele festivalu

za role Kontrolora a Russela v herecky všeobecně vyvážené inscenaci, která přesně vystihuje poetiku her Harolda Pintera, byl oceněn **Grzegorz Grabowski**, Státní dramatická škola Ludwika Solského, Krakov, Polsko.

Lucie Abou

Bajky a sny v Lotyšsku

20. 9. – 24. 9. 2007

V září jsme byli pozváni s představením Zoji Mikotové „Bajky a sny“ na Mezinárodní festival kultury neslyšících do Rigy v Lotyšsku; pořádá se každoročně jako významný svátek všech neslyšících. Od roku 1958 podle ustanovení Mezinárodní federace neslyšících je pravidelně vždy čtvrtá neděle v září vyhlášena Mezinárodním dnem neslyšících.

Díky Marice Antonové, absolventce Lotyšské univerzity, absolventce bakalářského studia Výchovné dramatiky Neslyšících a současné studentce doktorského studijního programu a její intenzivní snaze ukázat a konfrontovat možnosti a uměleckou práci „svým“ neslyšícím v Lotyšsku, jsme se dostali na festival, který byl doposud spíše národním svátkem neslyšících. Letos poprvé byly pozvány i zahraniční soubory – kromě nás ještě soubor neslyšících z Německa. Cílem pozvání bylo oživit a obohatit pohled neslyšících v Lotyšsku na umění a pojetí kultury neslyšících v jiných evropských zemích. Vytvořit platformu pro výměnu kontaktů, nápadů, zkušeností a navázat mezinárodní spolupráci.

Program, který pro nás hostitelé připravili, byl rozdělen na formální a neformální část návštěvy. Po příjezdu jsme si prohlédli centrum pro neslyšící (LNS) a setkali se s prezidentem organizace neslyšících Arnoldsem Pavlinsem a dalšími osobnostmi organizace.

22. září ve 12:00 byl zahájen Festival kultury neslyšících ve velkém sále kongresového paláce v Rize. Studentka ateliéru VDN Michaela Kosiecová zahajovala celý festival úvodním slovem v mezinárodním znakovém jazyce. Zmínila se stručně o studiu neslyšících na DIFA JAMU a přiblížila takřka plnému sálu hlavní téma inscenace „Bajky a sny“.

Následné ohlasy byly velmi pozitivní, zejména proto, že neslyšící diváci projevili zájem o zpracování příběhu, všimli si detailů a s obdivem ocenili zvolené inscenační prostředky a jejich uchopení neslyšícími studenty – byla to zejména souhra s bicími, tzv. skupinové bubnování, tanec i rozmanitost výrazového jevištního projevu v sólových výstupech. My jsme pak mohli společně se studenty srovnávat výběr témat a jejich zpracování ostatními soubory.

Po skončení oficiální části festivalu poskytli studenti krátká interview pro lotyšskou televizi. Důležité bylo i neformální setkání na závěrečném večeru, kde jsme si mohli společně vyměnit zkušenosti. Studenti často odpovídali na dotazy, které se týkají studia neslyšících na Divadelní fakultě JAMU, protože ani v Lotyšsku, ani v Německu podobný typ studia pro neslyšící zájemce nemají...

Celý festival jsme ukončili návštěvou lotyšského pobřeží a na zpáteční cestě navštívili litevské památné místo „Koppec křížů“ v Sauliai.

Veronika Broulíková

— Bajky a sny —

Zpráva ze XXVII. Mezinárodního festivalu VGIK

(Moskva, 14. – 20. 10. 2007)

— Bára Jelenová v Tartuffovi —

Světově známý mezinárodní festival VGIK, který proběhl ve dnech 14. – 20. října 2007, se stal pro JAMU nezapomenutelným. Ke krásným uměleckým zážitkům a skvostům grandiózního, pečlivě organizačně připraveného a od rána do noci nabitého programu patřily také práce dvou ateliérů herectví naší školy pod vedením režisérů a pedagogů Ph.Dr. Oxany Smilkové, CSc., a Mgr. Aleše Bergmana, Ph.D., které získaly důstojné vyznamenání tohoto festivalu. Studenti absolventského ročníku Aleše Bergmana uvedli své představení Tartuffe a absolventský ročník Oxany Smilkové byl představen projektem Hra na Leara – záznamem inscenace, natočené ve spolupráci se studenty VGIKu ruským kameramanem V. Sačkovem.

Obě práce dvou ročníků JAMU byly úspěšné, měly velký ohlas u diváků a kritiky a naše škola si odnesla z festivalu potvrzení svých mistrovských kvalit a profesionálního jména. Mezinárodní projekt dvou škol (JAMU – VGIK) Hra na Leara (režie Oxana Smilková, střih Aleš Záboj) dostal diplom XXVII. Mezinárodního festivalu za nejlepší tvůrčí projekt roku 2007 a inscenace Tartuffe (režie Aleš Bergman) diplom za nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli (Bára Jelenová). Festival v Moskvě ještě jednou ukázal, jak je důležité znát odezvu práce školy ve světě, a zdůraznil význam JAMU v mezinárodním kontextu.

Aleš Bergman, Oxana Smilková

Studentský úspěch v Moskvě

Jako Čechovovy Tři sestry se svým bratrem se do Moskvy těšili studenti Divadelní fakulty Lucia Repašská (3. roč. režie), Michaela Doležalová, Kateřina Dostalová a Milan Holenda (3. roč. činoherního herectví). Na Divadelním institutu Borise Ščukina při Vachtangovově divadle se v druhé polovině listopadu konala „VII. mezdunardnaja mežvuzovskaja konferencija po režissure“, setkání studentů a pedagogů vysokých uměleckých škol z Ruska, Běloruska, Moldávie, Německa, Itálie a České republiky.

Se Ščukinovým institutem má naše divadelní fakulta bohaté kontakty; stačí připomenout jména Poglazov, Ovčiničkov, Droznin. Tito profesori jsou vynikajícími pedagogy herceckého oddělení, kde také pobývalo na zahraniční stáži několik našich studentů. Poprvé jsme však měli možnost navázat kontakty s katedrou, zabývající se výukou režie. Příznačné je, že budovy obou studijních oborů jsou odděleny ulicí; prakticky se jedná o dvě pracoviště se samostatnými, vzájemně nepropojenými studijními programy, což má své výhody i nevýhody.

Studenti režie ze zúčastněných škol měli se svými spolužáky připravit prezentaci ve třech kategoriích: patnáctiminutová práce na vlastní námět či převzatý motiv, nebo jednodominutový „živý obraz“, či delší zpracování úryvku z některé divadelní hry. Zkoušky na závěrečnou soutěžní přehlídku se střídaly s hodinami „master-klass“, v nichž pedagogové školy a významní moskevští režiséři analyzovali se studenty předem zadané divadelní hry (Ostrovskij, Gribojedov, Vampilov, Bulgakov).

V závěrečných dnech setkání byly předvedeny nastudované studentské práce a vyhlášeny výsledky soutěže. V maratonu 24 vystoupení získala jednu ze dvou hlavních cen – Cenu za nejlepší studentskou režii – posluchačka Divadelní fakulty JAMU Lucia Repašská, a to za scénické ztvár-

nění poezie amerického básníka Cummingsa. Hlavní cenu za Strindbergovu Slečnu Julii si v kategorii inscenací odvezla Divadelní akademie z Hamburku. Úspěch naší studentky režie – a našich studentů herectví, kteří její vizi přesvědčivě naplnili – je zcela mimořádný nejen s přihlédnutím k početné konkurenci, ale také proto, že v desetičlenné porotě zasedaly významné osobnosti současné divadelní Moskvy a St. Peterburgu.

Pedagogickou část výpravy tvořili děkan Divadelní fakulty Josef Kovalčuk, Zbyněk Srba a Miroslav Plešák. Při několika schůzkách s rektorem institutu prof. Knjazevem (jinak předním hercem Vachtangova divadla) a s hlavním organizátorem akce prof. Tereščenkem bylo nastíněno mnoho reálných možností další spolupráce.

Ještě dva vrcholy měla tato návštěva: zhlédli jsme výtečnou jevištní adaptaci Vojny a míru v režii Petra Fomenka – a Vladimíru Poglazovovi jsme v přítomnosti rektora Ščukina institutu a mnoha studentů slavnostně předali zlatou medaili rektora JAMU za dlouhodobou mezinárodní spolupráci a pedagogickou činnost na naší škole.

Miroslav Plešák

— Zleva oceněný V. Poglazov, prorektor JAMU M. Plešák, rektor Ščukinova institutu E. V. Knjazev a děkan DIFA J. Kovalčuk —

Dobrá zpráva o HDL

V rámci 60. výročí založení naší školy jsme si začátkem současného akademického roku připomněli řadu významných událostí a mezníků našeho vývoje. Chtěla bych doplnit škálu očekávaných akcí informací o současném stavu přípravy výstavby Hudebně dramatické laboratoře. Omezím se pouze na konstatování holých faktů. K dnešnímu dni (26. 11. 2007) jsme zaznamenali dvě významné skutečnosti.

Po obsahově i časově náročném projednávání podmínek pro vydání územního rozhodnutí o umístění stavby vydal Magistrát města Brna, odbor památkové péče, závazné stanovisko, ve kterém konstatuje přípustnost stavby z hlediska zájmů památkové péče za podmínek přesně formulovaných a z hlediska JAMU nepochybně splnitelných (!!!). Vzhledem k tomu, že všechna ostatní stanoviska zainteresovaných správních orgánů jsou rovněž kladná, je to okamžik velmi důležitý a podstatný.

Téměř ve stejném okamžiku jsme obdrželi rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o přeregistrování investičního záměru na výstavbu HDL, kterým se mění jednak celková výše nákladů na výstavbu na částku 374 mil. Kč, a jednak se posouvá termín dokončení stavby na rok 2010. Je to sice o dva roky později, než jsme původně uvažovali, avšak v objemu financí je nyní zaručena reálnost výstavby i technologického vybavení tohoto špičkového finálního pracoviště obou fakult školy.

Informace tedy veskrze pozitivní – HDL bude.

Lenka Valová

Malé ohlédnutí za dvousemestrálním pilotním kurzem celoživotního vzdělávání Úvod do kompozice

V akademickém roce 2006/2007 nabídla Hudební fakulta JAMU zájemcům o celoživotní vzdělávání kurzy Hra na bicí nástroje, Dirigování hudebního tělesa a Úvod do kompozice. Všechny tři kurzy se uskutečnily v rámci projektu Další vzdělávání v oblasti dramatického a hudebního umění, který byl spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) a státního rozpočtu ČR. Vzhledem k této podpoře byla účast na kurzech bezplatná.

Jelikož zájem o všechny výše zmíněné kurzy předčil očekávání a překročil kapacitní možnosti Hudební fakulty, muselo dojít k výběrovému řízení. Z osmnácti přihlášených zájemců o studium kurzu Úvod do kompozice jich bylo vybráno na základě předložených vlastních kompozic a prověřených základních znalostí hudebně teoretických disciplín šest: Miroslav Bubeníček – profesí učitel na ZUŠ a konzervatoři, Martin Flašar – doktorand hudební vědy, Karol Frydrych – pedagog, student hudební vědy, Petr Hala – pedagog na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty, Martin Jirsák – skladatel a majitel nahrávacího studia, Bohumír Kratochvíl – učitel na ZŠU. Všichni přijatí tedy byli s hudbou svázáni převážně profesně a od kurzu očekávali prohloubení dosavadních znalostí a zvýšení svojí kvalifikace.

Garantem kurzu Úvod do kompozice byl prof. Arnošt Parsch. Výuka začala v pátek 13. října 2006, kde byli frekventantům kurzu představeni jednotliví vyučující a jejich pedagogičtí vedoucí: Miroslav Bubeníček (pedagogické vedení prof. František Emmert); Martin Flašar (MgA. Jaroslav Šťastný, Ph.D.); Karol Frydrych (MgA. Markéta Dvořáková, Ph.D.); Petr Hala (prof. PhDr. Leoš Faltus); Martin Jirsák (prof. Ing. Ivo Medek, Ph.D.) a Bohumír Kratochvíl (prof. Arnošt Parsch).

Náplní studia, které probíhalo dvakrát měsíčně od října 2006 do května 2007, byla výuka předmětů Kompozice, Teorie kompozice, Instrumentace - a volitelných předmětů Počítačová notografie, Týmová a multimediální kompozice. Výuka teoretických předmětů probíhala vždy v pátek odpoledne nebo v dopoledních hodinách sobotních po předchozí domluvě s přednášejícími, kteří nám vycházeli maximálně vstříc. Hlavní obor Kompozice byl vyučován individuálně.

Teorii kompozice přednášel děkan hudební fakulty JAMU prof. Ivo Medek, který v sobě nezapřel preciznost inženýra ze svého dřívějšího působení na technice, jelikož jeho přednášky měly řád a jasnou strukturu s předem vytyčeným cílem vnést „světlo“ do základního přehledu o vývoji hudby a kompozičních technik jednotlivých období se zvláštní pozorností věnované hudbě od 20. století po současnost. Zároveň ochotně a pohotově odpovídal na naše četné do-

tazy, přičemž uváděl příklady z praxe. Na prof. Medkovi si cením také jeho ochoty zapůjčit nahrávky vlastních kompozic včetně notového zápisu. Právě jeho znamenitá a invenční kompozice „Tvar II“ pro příčnou flétnu a hlas mne inspirovala k napsání skladby Sinusoida, jež posléze zazněla na závěrečném koncertě tohoto kurzu. Předmět Instrumentace, vyučovaný prof. Františem Emmertem, měl za cíl seznámit nás s nástroji symfonického orchestru a se základními přístupy k instrumentaci. U prof. Emmerta jsem ocenil jeho připravenost do hodin – nakopírované materiály pro všechny frekventanty kurzu, hudební ukázky na zvukových nosičích etc. Nespornou výhodou při studiu byla skutečnost, že výše zmínění pedagogové (Medek, Emmert) napsali k příslušným předmětům skripta, a tím nás nechali nahlédnout do „kuchyně“ své vlastní tvorby.

Součástí vzdělávacího programu byla také výuka hlavního oboru Kompozice pod vedením příslušných pedagogů – v mém případě pod pedagogickým vedením MgA. Markéty Dvořákové, Ph.D., které jsem nesmírně vděčný za všechny rady a cenné připomínky k mým kompozicím. Pochvalu si zaslouží za pružnost v komunikaci, za zapůjčení hudebních nosičů s nahrávkami soudobé hudby a četná pozvání na koncerty pořádané HF JAMU, čímž značně rozšířila moje obzory. Dovedla také pochválit a motivovat k další práci. Velmi motivující byl také závěrečný koncert, realizovaný 20. června 2007, na kterém zazněly v interpretaci posluchačů JAMU skladby všech frekventantů kurzu. Příjemnou tečkou za celým studiem bylo také obdržení certifikátu potvrzujícího absolvování kurzu.

Ohlédnu-li se tedy za kurzem Úvod do kompozice, musím ocenit příjemnou atmosféru, která se celým studiem nesla. Jsem přesvědčen, že se podařilo splnit cíl tohoto kurzu – poskytnout jeho účastníkům základní vhled do sféry profesionální skladby, seznámit je s různými přístupy k hudební kompozici a předat potřebné informace z oblasti hudebně teoretických disciplín i provozu hudebních institucí a médií. Bylo by tedy žádoucí v nastartované edukaci pokračovat i v letech následujících.

Karol Frydrych

— Po koncertu ze skladeb studentů kurzu
Úvod do kompozice: Markéta Dvořáková, Kristina
Vaculová, Martin Forman, Jan Kavan a Karol Frydrych

Mezinárodní soutěž Leoše Janáčka

3. – 8. 9. 2007

14. ročník Mezinárodní soutěže Leoše Janáčka v oboru hry na housle, kterou pořádala Hudební fakulta JAMU v Brně ve spolupráci s Nadací Leoše Janáčka, pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje Ing. Stanislava Juránka a primátora města Brna Romana Onderky, se uskutečnil ve dnech 3. – 8. 9. 2007. Finální soutěžní kolo proběhlo v sobotu 8. 9. 2007 v Besedním domě v Brně. Mladé houslisty doprovodila Moravská filharmonie Olomouc pod vedením dirigenta Petra Vronského. Do tohoto kola postoupilo pět soutěžících a dle předsedy poroty, prof. Ivana Štrause, byly výkony finalistů velice vyrovnané. Porota nakonec rozhodla následovně:

1. cena Michal Sedláček (ČR)

2. cena Lucia Kopsová (SR) – studentka HF JAMU

Iva Kramperová (ČR)

Barbora Valečková (ČR)

3. cena Hana Hložková (ČR)

Cena za nejlepší provedení skladby Leoše Janáčka

Hana Hložková (ČR)

Iva Kramperová (ČR)

Barbora Valečková (ČR)

Cena za nejlepší provedení skladby Bohuslava Martinů

Michal Sedláček (ČR)

Cena za nejlepší provedení skladby Antonína Dvořáka

Lucia Kopsová (SR) – studentka HF JAMU

Cena Evropské asociace hudebních soutěží pro mladé

v Mnichově (EMCY)

Michal Sedláček (ČR)

Porota pracovala ve složení:

Prof. Ivan Štraus (ČR) – předseda poroty

Doc. MgA. František Novotný (ČR)

Prof. Michal Grabarczyk (Polsko)

Mgr. Miloš Vacek (ČR)

Prof. Tatiana Liberova (Rusko/Finsko)

Prof. Semion Yaroshevich (Izrael)

Prof. emeritus František Veselka (Norsko/ČR)

Prezident soutěže:

Prof. Ing. MgA. Ivo Medek, Ph.D.,

děkan Hudební fakulty JAMU.

Kateřina Polášková

Přínosná doktorandská konference na Hudební fakultě

Poslední listopadové odpoledne bylo na Hudební fakultě JAMU věnováno konferenci, na níž vystoupili studenti vyšších ročníků Doktorského studijního programu, aby přítomné informovali o výsledcích svého dosavadního bádání. Konference byla uzavřením semestrální práce v rámci doktorandského semináře, který slučuje posluchače různých oborů doktorského studia. Mezi referujícími byli tedy studenti oboru Interpretace a teorie interpretace Ivana Mikesková, jejíž příspěvek byl věnován interpretační problematice české písňové tvorby na příkladu písní Antonína Dvořáka, Mária Demeterová, která hovořila o problematice nástrojových kvalit českých a slovenských varhan,

a Pavol Juráš, který se ve svém příspěvku věnoval problematice operního libreta a jeho zhudebnění a dotkl se i problémů aktualizace operních děl dnes. Doktorský studijní program Kompozice a teorie kompozice reprezentovali Jana Bařinková, jejíž příspěvek byl věnován otázce řešení formy skladeb soudobé hudby, a Vojtěch Dlask, který se erudovaně vyjadřoval k problematice symbolismu v hudbě. Jako host vystoupil i doktorand studující na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity Ľubomír Mikeska se svým referátem věnovaným rané vývojové etapě dirigenta Františka Jílka. Přítomní v posluchárně č. 205 vyslechli všechny příspěvky s velkým zájmem a reagovali řadou dotazů a připomínek, vesměs zasvěcených a přínosných. Diskuse byla tedy bohatá a znamenala jednoznačný přínos jak pro referující, tak pro všechny přítomné.

Jindra Bártová

Z nových přírůstků knihovny JAMU

HUDEBNINY

- Bodorová, Sylvie: *Juda Makabejský*. Oratorium pro sóla, recitátory, smíšený a dětský sbor a symfonický orchestr (2000–2002)
- Dvořák, Antonín: *Concerto for violoncello and orchestra in B minor/h-Moll, op. 104*.
- Godowsky, Leopold: *The Godowsky piano collection*.
- Honegger, Arthur: *Jeanne d'Arc au Bûcher*.
- Kagel, Mauricio: *Musik für Renaissance-Instrumente (1965/66)*
- Lloyd Webber, Andrew: *The Phantom of the Opera*.
- Locatelli, Pietro Antonio: *Concerto No. 1 for violin and orchestra*.
- Martinů, Bohuslav: *Concerto pour hautbois et orchestre*.
- Milhaud, Darius: *Scaramouche pour deux pianos*.
- Mozart, Wolfgang Amadeus: *Klaviersonaten*.
- Mozart, Wolfgang Amadeus: *Die Sieben großen Opern*.
- Orff, Carl: *Carmina Burana*.
- Rowe, Dana P.: *Vocal selections from The Witches of Eastwick*.
- Puccini, Giacomo: *Gianni Schicchi*.
- Rodrigo, Joaquín: *Fantasia para un gentilhomme*.
- Schumann, Robert: *Klavierquartett Es-dur Opus 47*.
- Telemann, Georg Philipp: *Die kleine Kammermusik*.

KNIHY

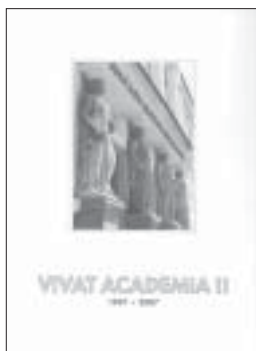
- Balabán, Jan: *Jsme tady*.
- Brodská, Božena: *Dějiny baletu v Čechách a na Moravě do roku 1945*.
- Cihlář, Ondřej: *Nový cirkus. Česká hudba 2004*.
- Dovnikovič, Borivoj: *Škola kresleného filmu*.
- Eco, Umberto: *Dějiny ošklivosti*.
- Fosse, Jon: *Melancholie*.
- Hanzlík, Tomáš: *Lacrimae Alexandri Magni*.
- Hroník, František: *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*.
- Meyerowitz, Joshua: *Všude a nikde*.
- Müller-Brockmann, Josef: *A history of visual communication*.
- Osolobě, Ivo: *Principia parodica, totiž, Posbírané papíry převážně o divadle*.
- Pečman, Rudolf: *Z hlubin paměti*.
- PQ07 Pražské quadriennale 14.–24. 6. 2007, 11. ročník mezinárodní výstavy scénografie a divadelní architektury, program.
- Ullman, Liv: *Liv Ullmannová – cesty života*.
- Veber, Václav: *Příběh pantominy*.
- Vlachý, Václav: *Praxe zvukové techniky*.

Knihy jubilejní

K 60. výročí svého založení vydala Janáčkova akademie múzických umění dvě publikace:

Vivat Academia II (1997–2007)

Knih navazuje na předchozí publikaci *Vivat Academia (1947–1997)*, aby nejen zmapovala poslední desetiletí Janáčkovy akademie múzických umění, ale zároveň i zaznamenala její prudký rozvoj. Vznikly nové studijní obory, byly otevřeny vlastní koleje JAMU v prostoru IVU centra Astorka, škola udělila několik čestných doktorátů významným českých i zahraničním, hudebním i divadelním osobnostem, aktivně se zapojuje do projektů v rámci Evropských strukturálních fondů, konají se na ní mezinárodní soutěže a festivaly, využívají se nové digitální technologie, připravuje se výstavba Hudebně dramatické laboratoře apod. Formou úvodních textů akademických představitelů JAMU, kalendária či fotografií komentovaných krátkými zprávami jsou prezentovány nejdůležitější události uplynulého desetiletí. Podstatná část publikace dokumentuje na základě soupisu repertoáru a vybraných barevných fotografií inscenace Studia Marta a Komorní

opery v letech 1997–2007. V knize jsou rovněž seznamy absolventů a interních i externích pedagogů školy v tomto období, stejně jako současných studentů i zaměstnanců. ISBN: 80-86928-23-3, 105 stran, vázaná

Přednášky o divadle a umění

Sborník habilitačních a profesorských přednášek, které byly prosloveny na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v letech 1990–2007. Přednášky jsou rozděleny do čtyř tematických okruhů: dramaturgie a autorská tvorba, režie, herectví a varia. Zatímco první tři zahrnují hlavní obory vyučované na JAMU, čtvrtý je složen z přednášek pedagogů oborů ostatních. V rámci jednotlivých oborů jsou přednášky řazeny chronologicky a na konci knihy doplněny o medailonky autorů. Každou z nich navíc otevírá fotografie příslušného pedagoga. ISBN: 978-80-86928-24-1, 490 stran, vázaná

Klára Kovářová

Portál Umění online a další novinky v Knihovně JAMU

Rok 2007 probíhá v Knihovně JAMU ve znamení rozšiřování a zkvalitňování nabídky služeb uživatelům z řad akademické obce i odborné veřejnosti. V únoru zahájil provoz nový knihovnický **system Aleph**, kterým se JAMU zařadila v rámci brněnského akademického prostředí po bok Masarykovy univerzity a Vysokého učení technického. Od září je na webových stránkách knihovny vystaven naskenovaný lístkový **Katalog hudebnin**, jehož obsahem jsou katalogizační záznamy starších, prozatím v systému Aleph nezpracovaných, a tedy nevyhledatelných hudebnin.

V červnu přibyl na webové stránce knihovny (<http://www.jamu.cz/knihovna>) nový zdroj informací v podobě portálu **Umění online** (<http://dokumenty.jamu.cz/Eiz/eiz.php>). Portál zpřístupňuje vybrané oborové elektronické informační zdroje (EIZ), tedy zdroje, jež nejsou bezprostředně fyzicky dostupné v Knihovně JAMU. EIZ doplňují tradiční tištěné dokumenty (knihy, hudebniny, časopisy...) a audiovizuální dokumenty (videokazety, CD, DVD, CD-ROM...). Přístup k elektronickým informačním zdrojům patří ke standardní nabídce elektronických služeb univerzitních a vysokoškolských knihoven v 21. století. Knihovny tak novým způsobem, v souladu s technologickým vývojem, přispívají k podpoře studia, výzkumu a praxi.

Prostřednictvím portálu Umění online získávají uživatelé z jednoho rozcestí přístup ke třiašedesáti českým a zahraničním EIZ těchto druhů: databáze, encyklopedie, online časopisy a noviny, oborové portály, slovníky, vyhledavače, webové stránky institucí s odkazy na další oborové zdroje. Některé EIZ jsou fulltextové. Jazykově je zastoupena převážně čeština, angličtina, němčina, francouzština a v jednom případě také finština. Kategorie (řazeno abecedně) rámcově korespondují se studijními obory JAMU: divadlo (resp. performing arts, včetně opery, muzikálu, baletu, scénického tance, loutkového divadla a jiných forem); film; hudba; literatura; umění; ostatní (multioborové, nebo nezařazené zdroje). Každý EIZ je opatřen stručnou charakteristikou viz [více] a klepnutím na název či [připojit se] odkazuje přímo na jeho webovou adresu. Důležité upozornění na úvodní stránce portálu se týká zacházení s těmito převážně volně dostupnými zdroji (placené jsou v několika případech, a to až od nabídky určité rozšiřující služby). Vystavené EIZ jsou určeny pouze ke studijním nebo soukromým účelům. Vždy je nezbytné dobře se seznámit s podmínkami jejich užívání (Copyright, Conditions of Use, Private policy ...).

*Pozn. Portál vznikl pro potřeby Knihovny JAMU a je praktickou částí magisterské diplomové práce autorky článku ve studijním programu Informační studia (Kabinet knihovnictví, Ústav české literatury, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita).

V zimním semestru je portál ve zkušebním provozu. Budeme rádi za podnětné návrhy a připomínky.*

Knihovna JAMU postoupila v letošním roce o velký krok ke standardní nabídce elektronických služeb knihoven, jejichž podstatou je lepší dostupnost (časová nezávislost na otevírací době knihovny) a vstřícnost vůči uživatelům. Cílem knihovníků je vždy profesionalista poskytovaných služeb a spokojenost uživatelů. Nejinak je tomu i v Knihovně JAMU.

Romana Kasperkevičová

Návštěva partnerských škol Divadelní fakulty ve Finsku

Moje cestování na sever Evropy začalo 3. září v 5 hodin ráno. Vyrazila jsem poprvé na služební cestu v rámci povinností zahraničního oddělení Divadelní fakulty JAMU, kde od července tohoto roku pracuji. Cílem mým i letadla, ve kterém jsem seděla, byly Helsinky, hlavní a největší město Finska ležící v její jižní části země. Helsinky jsou přístavem v pravém slova smyslu – největším co do rozlohy i co do počtu turistů. Již v letadle, kterým cestovali pasažéři širokého národnostního spektra, jsem pochopila, že do půlmilionového města, rozprostírajícího se na malém poloostrově na břehu Finského zálivu, cestují lidé z různých koutů světa a z různých důvodů. Seděla jsem vedle milé japonské slečny, ze které se vyklubala zajímavá doktorka studující ve Finsku psychologii; shodou okolností se právě vracela z mezinárodního kongresu v Praze nazpět do školy. Toto setkání se mi stalo příznačným pro celý pobyt ve Finsku. Potkávala jsem výhradně samé milé a zajímavé lidi různých národností a různého zaměření – a to i mimo naplánovaná setkání na partnerských vysokých školách.

Hlavním účelem mé cesty bylo setkat se na Sibeliově akademii a Divadelní akademii (Teak) se „svými kolegyněmi“ z tamních zahraničních oddělení, s pedagogy vedoucími jednotlivá oddělení (což byl v případě Teak delší výčet), seznámit se se strukturou školy a na základě posbíraných informací podpořit stávající a rozvíjet novou spolupráci v rámci výměnného programu Erasmus. Podstatné přitom bylo nejen vycizelovat „logistiku“ výměny studentů, ale i posílit mobilitu pedagogů, která je sice pro zapálené finské učitele toužící po zahraničních zkušenostech dostatečně atraktivní, ale vzhledem k jejich platových relacím nemotivující.

Naštěstí pro naše pedagogy je Erasmus vzhledem k „evropskému“ nastavení, a také vzhledem k nárůstu výše grantů přidělovaných studentům i pedagogům v posledním roce, zajímavou

zkušeností ve všech směrech. Jsem ráda, že se podařilo vyjednat výukový pobyt pro pedagoga ateliéru muzikálového herectví Davida Strnada, který do Helsink vyrazí na jaře příštího roku.

Obě dvě školy mě zaujaly svojí profesionalitou, koordinátorka programu Erasmus z Teak pro mne pilně zorganizovala setkání s vedoucími i pedagogy všech oddělení, kde přichází v úvahu výměna studentů i pedagogů – jednalo se o herectví, dramaturgii, tanec, režii a light and sound design. Zajímavé pro mne bylo i setkání s koordinátorkou doktorských studií, s níž jsme projednávaly možnosti zapojení doktorandů studujících na Teak do Mezinárodního doktorského semináře pořádaného již třetím rokem Divadelní fakultou JAMU. Podstatným bodem programu bylo setkání s proděkanem pro zahraniční vztahy Erikem Soderblomem, se kterým jsme probírali koncepci možných vztahů mezi JAMU a Teak (mimo mobility také pozvání na SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2008), ale především naši první pracovní stáž, na kterou se Jan Šuškleb, student jevištní technologie, chystá v příštím roce právě na Teak. Náplní jeho pracovních povinností bude vedení studentů light a sound designu připravujících se v tamních školních divadlech (ano, opravdu nemají jen jedno, ale rovnou tři výtečně vybavená studia a jedno velké divadlo o velikosti studia Marta pro taneční i činoherní produkce).

Nutno uznat, že celý prostor školy je zajímavý. Škola se nachází v přestavěné továrně na mýdlo, jejíž bývalé nádvoří teď vytváří centrální zastřešený prostor, ze kterého je možný vstup do hlavních budov po stranách, ale také do všech čtyř divadelních studií. Dvorek je „vydlážděn“ dřevěnými kostkami a navozuje Středoevropanovi pocit esence severské přírody. Součástí

areálu je mimo jiné i studentská restaurace (myšleno v pravém slova smyslu!), která se v pozdějších hodinách mění na bar a utěšuje rozervané duše studentů. Pokud na to mají. Grant programu Erasmus na studijní pobyt činí na měsíc 428 Eur a v případě pracovní stáže 671 Eur. Finsko je drahá země, ale jistě má co nabídnout – mimo klidu na pláži u studeného moře, procházek po ostrově Savonlinna, levných lososů, kulatého černého chleba s dírou uvnitř, výtečného muzea současného umění Kaisma a nesčetných dancing centres hlavně kvalitní studium v zemi, kde 80 % obyvatel mluví plynně anglicky.

Na druhé z navštívených institucí, na Sibeliově akademii, mají unikátní magisterský program vyučovaný pouze v angličtině, který je určen pro studenty z celého světa. V tomto akademickém roce slaví program 10. výročí od svého založení a způsob oslav spočívá v hojnosti guest lectures významných zahraničních pedagogů. Tamní manažerka programu, Helena Ruhkala, na mne působila velmi precizně, předala mi mnoho materiálů a přislíbila spolupráci i v dalším akademickém roce.

Po návštěvě Sibeliové akademie i Divadelní Akademie Teak jsem se utvrdila v názoru, že studium na obou finských školách může být pro naše studenty přínosné v mnoha směrech.

Interní přihlášky pro zahraniční studijní pobyty a pracovní stáže je nutné odevzdat do 15. ledna 2008 na zahraničním oddělení Divadelní fakulty (1. patro, kancelář č. 109).

Jitka Kostelníková

— Zastřešený dvůr Divadelní akademie (Teak) je ideálním místem pro setkávání studentů —

Ministerská cena pro Kateřinu Chrobokovou

V nedlouhém období svého dočasného působení ve funkci ministra školství stál Martin Bursík předat tradiční ceny resortu nejlepším pěti vysokoškolským studentům České republiky. Ani letos mezi nimi nechyběla naše škola. Mimořádné ocenění převzala absolventka a posluchačka Hudební fakulty Mgr. Kateřina Chroboková, která vystudovala u prof. Kamilly Klugarové hru na varhany, a nyní pokračuje ve studiu u doc. Barbary Marie Willi v oboru hry na cembalo.

Koncertní činnost Kateřiny Chrobokové je až neuvěřitelně pestrá. Vystupovala např. v Anglii, Belgii, Holandsku, Litvě, Lucembursku a Polsku. Jako vítězka Oundle Organ Festival v Anglii získala cenu v podobě pěti recitálů na mezinárodních varhanních festivalech ve Warwicku, Coventry, St.Albans, Cambridgi a Londýně (st. Pauls Cathedral). Prestižní odborný časopis The Organ, který přinesl pochvalné recenze na tuto sérii, otiskl portrét naší studentky na titulní straně.

Rádi reprodukuje a ke všem úspěchům gratulujeme!

3. Mezinárodní doktorský seminář Divadelní fakulta JAMU / 6. – 8. 12. 2007

Ve čtvrtek 6. 12. byl na půdě Divadelní fakulty JAMU zahájen 3. ročník Mezinárodního doktorského semináře, který byl, ostatně jako ony dva předcházející, zaměřen na reflexi výzkumu divadla a dramatu. Hosté semináře mohli před oficiálním zahájením, kterého se se samozřejmostí ujal prof. Srba, vedoucí Kabinetu pro výzkum divadla a dramatu na DIFA JAMU, zhlédnout také dvě autorská představení studentů režie vzniklá v rámci projektu pod patronací J. A. Pitínského. Příjemně naladěni účastníci se při zahajovacím večeru mohli setkat s kolegy, kteří v průběhu následujících dvou dnů prezentovali stav poznání svých doktorských prací a debatovali nad předloženými příspěvky.

1. ročník Mezinárodního doktorského semináře se uskutečnil v roce 2003 jako výsledek jednání prof. Kovalčuka a prof. Oszlého s prof. Pentti Paavolainem z helsinské Divadelní akademie TEAK. Úvahy o nutnosti zavést mezinárodní doktorský seminář naprosto přesně reagovaly na potřebu vysokých divadelních škol definovat doktorská studia v uměleckém oboru. Vzhledem k zavedení doktorského studia na DIFA JAMU již před cca 15 lety mohla naše škola v době těchto diskusí nabídnout na základě jistých zkušeností také pravidelnou organizaci mezinárodního semináře.

První seminář se od těch následujících výrazně lišil vyšší účastí školitelů a pedagogů, kteří přijeli společně s přednášejícími studenty. V tomto roce jsme mohli sledovat jakési osamostatnění doktorandů, kteří na seminář přijeli až na výjimky bez svých školitelů či pedagogů. Přesto to nepovažuji za prvek, který by signalizoval sjednocení přístupu k výzkumu v oblasti divadla a dramatu v evropském měřítku. Nejdiskutovanějším tématem, které je mimo témata dílčích příspěvků, zůstala i letos konfrontace různých přístupů k výzkumu, dále metodologie vypracování doktorské práce, zvolená témata, způsob spolupráce s vysokou školou, na které doktorandi působí, a další. Všechny tyto aspekty, které bylo možné vnímat i v samotných příspěvcích, mohou napomoci v orientaci přístupů k výzkumu v oboru divadlo a drama v evropském měřítku. Z těchto důvodů si velmi cením skutečnosti, že právě Divadelní fakulta má tu možnost mezinárodní seminář organizovat. 4. ročník dok-

torského semináře se sice uskuteční až v roce 2009, ale DIFA JAMU bude organizovat v doplňujícím příštím roce Mezinárodní sympozium divadelní antropologie. Doufejme, že se pro příští seminář podaří získat více zahraničních účastníků. Letos jsme měli příležitost vyslechnout příspěvky doktorandů z Česka, Slovenska, Polska a Finska. Konference se také zúčastnily Marika Antonová z Lotyšska a Tanja Miletič Oručević z Bosny a Hercegoviny, které studují na DIFA JAMU. Seminář se tematicky nijak nevymezuje a nabízí tak poměrně široké tématické rozpětí. Dominantními obory bývají pravidelně divadelní režie a herectví. V oblasti režie přednesli své příspěvky Jiří Adámek, Štěpán Pácl (DAMU), Pauliina Hulkko (TEAK), Michal Zetel a Tanja Miletič Oručević (JAMU). V sekci herectví a dramatická výchova přednášeli Marika Antonová a Martin Vasquez. Pravidelně je na doktorských seminářích zastoupen i obor divadelního manažerství, který letos prezentovala Hana Krejčí. Dalšími referujícími byli Martin Timko (VŠMU) v sekci dramaturgie, Marek Hlavica (JAMU) zajímající se o obor Performance Studies a Ewa Gawłowska (Krakow) se svým příspěvkem zaměřeným na doktorská řízení na krakovské PWST. Příspěvky byly následovány moderovanou diskusí; hlavním organizátorem semináře byl David Drozd.

Přednášky účastníků Mezinárodního doktorského semináře:

- Jiří Adámek, DAMU, Herectví v tzv. „theatre musical“ ve vztahu k „post-dramatickému divadlu“
Pauliina Hulkko, TEAK, Helsinky, Jak přistupovat k rituální scéně
Michal Zetel, JAMU, Mizanscena jako svébytný a nezastupitelný výrazový prostředek při tvorbě inscenace
Štěpán Pácl, DAMU, Dynamika jevištního řešení a dynamika diváckého zážitku
Hana Krejčí, JAMU, Vliv současných právních forem na management profesionálních divadel v České republice
Martin Timko, VŠMU, Americká dramaturgie Pavla Haspra
Martin Vasquez, JAMU, Herec v improvizovaném divadle
Marika Antonova, JAMU, Neslyšící a rytmus
Tanja Miletič Oručević, JAMU, Fenomén těla v současné divadelní tvorbě
Marek Hlavica, JAMU, Obor performance Studies – budoucnost divadelního školství?
Ewa Gawłowska, PWST, Doktorská řízení na PWST

Jitka Kostelníková

Jak jsem bojovala s úřady

Portugalci studují rádi, často do pozdního věku a třeba několik škol za sebou, říká Janka Schmiedtová, která na brněnské JAMU studuje divadelní režii a pobývá na stipendiu v Lisabonu.

LN Liší se hodně styl výuky na JAMU od toho na Escola Superior de Teatro e Cinema, kam jste odjela?

Hodně se liší už systém výuky na Janáčkově akademii múzických umění od jiných vysokých škol v Česku. V Portugalsku jsou méně kladeny nároky na teoretickou a historickou část výuky, nemusíte číst tolik knih a divadelních her, více se prakticky tvoří v kontextu současného umění. Výuka nemá pořádný systém nebo strukturu. Sice se neustále zabíráte uměním, ale nikdo vám tu moc neřekne, jak pracovat s textem, jak ho rozebrat, jak k němu můžete přistupovat jako inscenátor. Má to své klady i zápory.

LN Jak se na portugalské škole domlouváte?

Lisabonská divadelní fakulta měla angličtinu uvedenou ve svých papírech jako možný jazyk výuky. Mluvím zde nejvíce anglicky, ale snažím se alespoň trochu portugalsky. Přišlo by mi namyšlené vyžadovat v Portugalsku pouze angličtinu. Portugalština je ale těžký jazyk, výuku v něm není možné zvládnout hned. V anglicky vedených hodinách se mohu bez problémů zapojit a vyjádřit, v těch výhradně portugalsky vedených mám domluvenou individuální výuku.

LN Proč jste si vybrala právě Portugalsko a Lisabon?

Někdy v sedmé třídě jsme měli takovou fúrii na zeměpis, zkoušela mě před tabulí – a právě z Portugalska. Já byla taková telecí povaha, mocně jsem si v tu dobu stála na vedení, jediné, co jsem polohlasem opakovala, bylo, že hlavní město je Lisabon a že pěstují pomeranče. Když jsem pak asi o deset let později našla v Erasmus seznamu univerzit

Portugalsko, zasnila jsem se, ale nakonec vybrala Skotsko. To nevyšlo, a tak jsem narychlo a pudově zvolila exotiku – Atlantik, portské víno a jižanskou povahu. Na to, jak jsou Portugalci organizačně neschopní, odpověděli obratem, že jsem na škole přijatá, a já už blokovala letenky.

LN A projevila se organizační neschopnost někde jinde?

Když jsem přijela do Portugalska, potřebovala jsem si otevřít bankovní konto. Nejdříve jsem musela na finanční úřad, aby mi potvrdili, že jsem studentka. Neuměli ani slovo anglicky a pak mi portugalsky řekli, že nic takového, co potřebuji, se zde nedá zařídit. Zůstala jsem v klidu a vystála frontu (zhruba hodinovou), pán za přepážkou neuměl anglicky, ale pochopil, co potřebuji, a poslal mě do fronty vedlejší. Tu jsem též vystála, aby se těsně před tím, než jsem došla na řadu, pán za touto přepážkou rozhodl, že je čas na oběd, a odešel. Na přepážku dorazil pán číslo 1, kterého jsem znala z předešlé přepážky. Ten někam strašně dlouho volal a pak po mně chtěl mou trvalou adresu v Lisabonu. Jenže tu jsem neměla, bydlím tady v pronájmu. Dlouze se zamyslel, zase někam volal, pak se mnou vyplnil nějaký formulář a oznámil mi, že mi do tří neděl to číslo, co potřebuji, přijde na uvedenou adresu.

LN Jak na půvabnou cizinku reagují portugalští muži?

Bydlím ve staré části města, kde každý pozná, že jsem cizinka, a bere to jako vrcholnou exotiku. Muži na mě mlskají, zastavují auta, hlasitě obdivují, pantomimicky chválí proporce mého těla, posílají vzdušné polibky, usmívají se, tleskají a tak. Nejdříve mě to rozčilovalo, ale nikdy se mi nestalo, že by se někdo choval agresivně. Teď když někdo zamlaská, tak se otočím a zamlaskám taky. Je vážně vtipné pozorovat, jak je to šokuje – zpětnou reakci od ženy nečekají.

Rozmlouval Ivo Dostál, Lidové noviny 30. 11. 2007

Časté dotazy studentů:

Kolikrát mohu vyjet na mobilitu Erasmus?

Nové možnosti mobility studentů

– Pracovní stáž

Student může vyjet na studijní stáž, kterou lze kombinovat s pracovní stáží. Studijní pobyt a pracovní stáž musí na sebe navazovat a musí být obě garantovány přijímající zahraniční vysokoškolskou institucí, která vydá potvrzení o celkové délce mobility pracovní stáže a studia. Celková délka zahraničního pobytu musí být minimálně 3 měsíce a maximálně 12 měsíců (např. 2 měsíce studium a 1 měsíc pracovní stáž). Celkový pobyt se považuje za studijní pobyt, přiděluje se stipendium na studijní pobyt na celou dobu zahraničního pobytu. Pokud student absolvuje tento studijní pobyt, může vyjet ještě jednou na pracovní stáž (viz níže).

Pracovní stáž je možno uskutečnit pouze tehdy, je-li VŠ držitelem rozšířeného vstupu do programu Erasmus, tzv. extended Erasmus University Charter, což JAMU splňuje. Podmínkou dále je, že stáž musí být předem domluvena a potvrzena a je možné uzavřít roční nebo víceleté smlouvy. Pro akademický rok 2008/2009 je třeba mít pracovní stáž předběžně domluvenou nejpozději do začátku března 2008, kdy JAMU předkládá NAEP žádost o celkový počet studentů a měsíců na studijní i pracovní stáže.

Pracovní stáž se nesmí uskutečnit v institucích Evropského společenství, v organizacích spravujících programy Evropské unie, v národních diplomatických reprezentacích země, z níž student pochází.

Naopak je široké pojetí definice zahraničního podniku, kam student na 3–12 měsíců může vyjet. Je to soukromý i veřejný sektor, neziskové organizace, výzkumná centra, školicí střediska, také Česká centra v zahraničí (nemají

Krakovský monitoring

Ve dnech 6. 12. – 9. 12. 2007 jsme se zúčastnily monitorovací návštěvy na škole „Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna“ im. Ludwika Solskiego v polském Krakově.

Byly jsme přijaty koordinátorkou programu ERASMUS LLP, se kterou jsme jednaly o plnění bilaterální smlouvy mezi JAMU a PWST. JAMU má v akademickém roce 2007/2008 v tomto programu na škole v Krakově 2 studentky z DIFA – Evu Rysovou (1. ročník navazujícího magisterského studia činoherní režie) a Julii Goetzovou (3. ročník činoherní herectví). Studuje zde ještě jedna studentka z AMU Praha. Za přispění koordinátorky Magdaleny Kalety mají tito studenti velmi dobré zázemí; pomáhá jim při řešení veškerých problémů (nejen studijního rázu).

Studijní plán pro studenty Erasmus je plně variabilní, studentky si ho mohou sestavit individuálně dle vlastních představ bez jakéhokoliv omezení. Veškerá výuka, která se nemůže uskutečnit v týdenním časovém plánu, je jim plně nahrazena o víkendech. Studentům z nižších ročníků je umožněno navštěvovat i výuku ročníků vyšších (včetně absolventského). Výuka probíhá v polštině, jazyková vybavenost obou studentek je na velmi dobré úrovni. Jedna ze studentek se před stáží Erasmus zúčastnila měsíčního kurzu polštiny (EILC) v Lodži.

Výše stipendia přidělovaná programem Erasmus – LPP ze zdrojů MŠMT a EU je pro studenty dostačující za předpokladu, že jsou ubytováni na kolejích. Podmínky na kolejích (4-lůžkové pokoje a společné koupelny pro více pokojů) neumožňují intenzivní přípravu studentů na výuku. Z toho důvodu obě naše studentky zvolily ubytování v soukromí, které je finančně náročnější (až 2/3 stipendia).

Obě studentky se rozhodly, že požádají o prodloužení studia na další semestr, protože úroveň školy splňuje jejich představy. S koordinátorkou jsme projednaly další postup

(schválení prodloužení na JAMU a PWST). K prodloužení studia je m.j. třeba dojednat studijní plán (Learning Agreement) na toto období. Dále obě koordinátorky navrhují prodloužení bilaterální smlouvy mezi JAMU a PWST na akademický rok 2008/2009.

Od akademického roku 2007/2008 je na PWST nově otevřen studijní obor herectví, specializace tanec. PWST projevila zájem o mobilitu pedagoga z DIFA JAMU z této specializace.

PWST zvažuje vyslání 1 studentky na DIFA JAMU, obor činoherní herectví. PWST velice kladně hodnotila doktorský seminář na DIFA, kterého se účastní pravidelně.

Na další partnerské škole, „Akademia sztuk pięknych im. J. Matejki“ v Krakově, studuje v zimním semestru Martina Chwistková (3. ročník scénografie). Rovněž tato studentka je se stáží velmi spokojena a může si vybrat ze široké nabídky předmětů. Výuka probíhá v angličtině. S koordinátorem programu Erasmus LLP jsme během naší návštěvy bohužel neměly možnost navázat osobní kontakt.

Marie Káňová, Jana Hálová

— Zleva Julie Goetzová, Eva Rysová, Marie Káňová, Jana Hálová —

diplomatický charakter), vysokoškolské instituce s rozšířenou Erasmus University Charter.

Podmínky pro studenty:

- bakalářský, magisterský i doktorský studijní program
- forma studia prezenční, kombinovaná i distanční
- studenti od prvního ročníku studia
- student-občan státu zapojeného do programu LLP, nebo má-li trvalý pobyt ve státě zapojeném do LLP, či status uprchlíka
- student nesmí před výjezdem do zahraničí na vysílající instituci ukončit nebo přerušit studium – přechod z Bc. na Mgr.

Pracovní stáž studentů

- musí být nedílnou součástí studijního programu na domácí VŠ
- musí být uznatelná v rámci studijního programu přidě-

lením ECTS kreditů, případně uvedením stáže v dodatku k diplomu

- práce na plný úvazek
 - před odjezdem na stáž je nutná finanční dohoda se studentem, pracovní plán stáže (Training agreement) a třístranná smlouva (student, vysílající VŠ, zahr. podnik nebo škola a odpovědnost za kvalitu)
 - po příjezdu ze stáže student odevzdá certifikát zahraničního podniku (školy) potvrzující skutečnou délku stáže a dosažené výsledky a hodnocení + závěrečnou zprávu.
- Stipendia na pracovní stáž přiděluje studentovi domácí VŠ ve formě paušální částky na měsíc pobytu v zahraničí – zahrnuje pobytové a cestovní náklady studenta a pojištění, které si je student povinen zajistit. Paušální částky jsou stanovené na národní úrovni, jsou stejné pro všechny studenty vysílajících VŠ a jsou vyšší než stipendia na studijní pobyty.

Marie Káňová

Za Marií Mrázkovou

Marie Mrázková se narodila ve šťastném a harmonickém rodinném prostředí ve vesničce Olšany 7. srpna 1920. Později žila v Pozořicích u Brna, kde otec Josef Žalman působil jako lesní generální ředitel panství šlechtického rodu Lichtenštejnů.

Od dětství tíhla k tanci a hudbě. V l. 1929–31 absolvovala soukromou taneční školu u profesorky Margarety Kallábové, žačky J. É. Dalcroze. V letech 1936–38 byla Marie Mrázková sólistkou této školy. V roce 1940 v Brně vykonala státní zkoušku z tance, rytmiky a gymnastiky a současně se připravovala na státní zkoušku z klavíru, kterou vykonala v r.1944 na Státní konzervatoři v Brně.

S nástupem fašismu k moci a následné okupaci Československa fašistickým Německem se celý život Marie Mrázkové tragicky změnil. Večer po jejím představení zatklo gestapo rodiče i bratra. Rodiče i bratr válku a kruté vězení přežili a vrátili se domů, otec však s podlomeným zdravím.

Poválečné období přineslo nové naděje. Marie Mrázková nastoupila v roce 1945 jako pedagožka na Státní konzervatoř v Brně a v roce 1948 na Janáčkovu akademii, kde patřila mezi zakládající členy vysoké umělecké školy.

Vedle pedagogické činnosti se Marie Mrázková spolupodílela na různých divadelních inscenacích. Profilovala se ve výjimečného odborníka na herecký výraz v diferenciaci nejrůznějších divadelních žánrů a vytvářela svou vlastní metodu herecké tvorby, jejímž základem je psychofyzická technika.

Na JAMU se postupně prosadila díky svým pedagogickým, ale i organizačním schopnostem na funkci prorektorky. V době tzv. normalizace byla z této funkce odvolána a její pedagogická činnost na škole byla pozastavena.

Azyl a pracovní uplatnění byly paní docentce nabídnuty na VŠMU v Bratislavě. Zde od r.1970 vychovala celou výraznou uměleckou generaci slovenských herců i pěvců a režisérů a založila „postgraduál“ svého oboru.

Paní docentka Mrázková ovlivnila a inspirovala celé generace studentů herectví a režie, ale i dalších uměleckých profesí. Spolupracovala např. s režiséry Alešem Podhorským, Milošem Wasserbauerem, Aloisem Hajdou, Jozefem Budským, Milošem Hynštem, Vladimírem Kelblem, Jakubem Korčákem a dalšími.

Ráda vzpomínala na zajímavá setkání s herečkou Berliner Ensemblu Helenou Weiglovou, s francouzským hercem Gérardem Philipem, či psychiatrem a filozofem Erichem Frommem a dalšími osobnostmi.

Po sametové revoluci se paní docentka vrátila na JAMU a opět rozdávala své zkušenosti, svůj talent i lidství studentům z nejrůznějších oborů a svou laskavostí nadále pomáhala mladým lidem radou i skutkem i v osobním životě. Zároveň mnozí její studenti z dřívějších dob se k ní vraceli pro radu a konzultaci o jejich vlastní umělecké tvorbě, takže často s nimi spolupracovala ještě i v praxi.

Věk proměnil paní docentku Mrázkovou v krásnou a moudrostí zářící elegantní starší dámu, která ve svém nitru zůstala až do posledních let mladá duchem.

Zemřela dne 12. 11. 2007 po krátké těžké nemoci. Žije však dál v našich srdcích a není to vskutku jen závěrečná fráze.

Jaromír Brych

*Před navždy posledními vrátky
až otevřou se maličko
vrátí se dětská slza zpátky
a skutálí se pod víčko*

Jan Skácel

Noví profesoři a docenti JAMU

Divadelní fakulta:

doc. MgA. Ivo Krobot
prof. MgA. Nika Brettschneiderová
prof. MgA. Arnošt Goldflam

Hudební fakulta:

doc. MgA. Věra Kopecká
prof. Lubomír Mátl
prof. Mgr. Jan Hališka
prof. Jindřich Petráš

Životní jubilea pedagogů a zaměstnanců JAMU

(leden – červen 2008)

Leden

doc. Mgr. Daniela Velebová

Únor

doc. Jan Broda
Jiří Lázeňský

Březen

prof. PhDr. Václav Cejpek

Duben

Václav Gottwald
Jindřiška Heřmannová
Jaroslava Jurčíčková
Mgr. Václav Málek

Květen

doc. Jaroslava Janská
Marie Káňová
prof. MgA. Kamila Klugarová
doc. Alena Vlasáková

Červen

Jana Hálová
Ing. Lubomír Holas
Ludmila Pernicová
Miluška Šnyrchová
Mgr. Markéta Ungrová

Nové akademické senáty JAMU a fakult

Akademický senát JAMU

Předsedkyně:

PhDr. Květoslava Horáčková, Ph.D. (HF)

Místopředseda:

Mgr. Karel Hegner (DIFA)

Tajemník:

Pavel Lojda (student HF)

Pedagogové:

prof. PhDr. Jindřiška Bártová (HF)

doc. Mgr. Jan Kolegar (DIFA)

doc. PhDr. Petr Osolobě, Ph.D. (DIFA)

doc. MgA. Martin Opršál (HF)

MgA. Zdeněk Šmukař (HF)

Mgr. Sylva Talpová (DIFA)

Studenti:

MgA. Jana Bařínková (HF)

Michaela Mixová (DIFA)

Karolína Zmeková (DIFA)

Akademický senát HF

Předseda:

doc. Martin Opršál, MgA.

Pedagogové:

prof. PhDr. Jindřiška Bártová

doc. Mgr. Šárka Králová

Ladislav Kyselák

doc. Barbara Maria Willi

Studenti:

MgA. Jan Kavan

MgA. Ivana Mikesková

Gabriel Rovňák

Akademický senát DIFA

Předseda:

doc. Mgr. Jan Kolegar

Pedagogové:

Mgr. Aleš Bergman, Ph.D.

Mgr. Karel Hegner

Mgr. Hana Charvátová

MgA. Lukáš Rieger, Ph.D.

Mgr. Sylva Talpová

Studenti:

Zdeňka Kujová

Magdaléna Lišková

Ondřej Novotný

Autoři Občasníku 2007/II:

MgA. Lucie Abou,

Divadelní fakulta

doc. Ing. Zdeněk Antoš, CSc.,

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

prof. PhDr. Jindra Bártová, Hudební fakulta

Mgr. Aleš Bergman, Ph.D.,

Divadelní fakulta

MgA. Jaromír Brych,

absolvent Hudební fakulty

PhDr. Veronika Broulíková,

Divadelní fakulta

prof. RNDr. Martin Černožorský, CSc.,

statutární emeritní profesor Masarykovy univerzity

MgA. David Drozd, Ph.D.,

Divadelní fakulta

Ing. Karol Frydrych,

účastník kurzu HF Úvod do kompozice

Jana Hálová, Studijní oddělení JAMU

Marie Káňová, Zahraniční oddělení JAMU

Mgr. Romana Kasperkevičová,

Knihovna JAMU

MgA. Jitka Kostelníková,

Zahraniční oddělení DIFA

prof. PhDr. Josef Kovalčuk,

děkan Divadelní fakulty

Mgr. Klára Kovářová,

Ediční středisko JAMU

Alžběta Lupišková,

studentka Hudební fakulty

prof. Ing. MgA. Ivo Medek, Ph.D.,

děkan Hudební fakulty

Johana Obršlíková,

studentka Hudební fakulty

prof. Ing. Emanuel Ondráček, CSc.,

Vysoké učení technické v Brně

prof. PhDr. Miroslav Plešák,

prorektor JAMU

MgA. Kateřina Polášková,

Hudební fakulta

PhDr. Oxana Smilková, CSc.,

Divadelní fakulta

doc. Vít Spilka, Ph.D.,

proděkan Hudební fakulty

prof. RNDr. Václav Suchý, Dr.Sc.,

Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně

JUDr. Lenka Valová,

kvestorka JAMU

prof. Alena Štěpánková-Veselá,

emeritní rektorka JAMU

Autoři kreseb a fotografií:

Jan Dvořák, Petr Francán, Pavel Nesvadba,

Zbyněk Srba, archiv JAMU

OBČASNÍK JAMU II/2007

Redakčně připravili

Miroslav Plešák

a Klára Kovářová (ES JAMU)

za spolupráce Jindry Bártové

E-mail: kovarova@jamu.cz

Sazba: Donato, Šaracova 2, Brno

Tisk: Ediční středisko JAMU

Světový dramatik na JAMU

4. května 2007 udělila Janáčkova akademie múzických umění **čestný titul Doctor honoris causa Siru Tomu Stoppardovi**, světově proslulému anglickému dramatikovi českého původu. Zde je úryvek ze Stoppardova doktorského prosluvu:

„...Když říkám, že hudba a drama a umění obecně má kořen v našich prvopočátcích, nechci ani v nejmenším vyvolat dojem, že umění je neslučitelné s naším fyzickým, technickým, každodenním životem. Myslím tím pravý opak. Myslím, že život je téměř nepředstavitelný bez umění. Nemluvíme o uměleckých dílech jako takových; ta jsou jen příznaky něčeho nezbytně lidského. Při setkáních s diváky se mi často stává, že otázka po vztahu mezi uměním a společností se klade takto: „Mohli byste uvést hru nebo knihu nebo skladbu nebo obraz, které něco opravdu změnily?“ Je to zvláštní přístup – brát umění kus od kusu. Například se sportem by to nikdo neudělal; neřekl by „Uvedte nějakou sportovní událost, která změnila situaci“, jako by ta či ona událost mohla být pro sport ospravedlněním. Asi bych dokázal uvést umělecké dílo, které něco změnilo, ale taková otázka se mívá se smyslem umění. Musíme si představit společnost, z níž byl nějakým kouzlem odstraněn každý projev uměleckého instinktu. A uvážit, jaký

by byl výsledek. Pak se smysl umění ozřejmí. Je všude a v tom je jeho smysl. Ctnost ve své konkrétní a plastické podobě nepřetrvává jen v soše, přetrvává ve stolech a židlích. V dobré židli je ctnost, protože ten, kdo ji udělal, dal do své práce svoji ctnost. V dobré hře je ctnost, protože ten, kdo ji vytvořil, dal do své tvorby ctnost. (...)

Schválně jsme odbočil od tématu divadla jako takového. Doufám, že jsem vás nezklamal, když jsem nepronesl nějaké krédo nebo manifest dramatika a nevyprávěl vám o svých zkušenostech. Musím se přiznat, že jako dramatik nemám žádný program. Myslím si, že divadlo je v podstatě potěšení. Divadlo může být také něčím jiným, ale nevěřím, že je povinno tím být. Některé mé hry (ne všechny) zamýšlejí i něco víc než potěšit, jenže to je čistě mezi mnou a jimi: píšu je, protože mě stimulují, ne proto, že chci stimulovat publikum. Ale aspoň jednu osobní zkušenost. Někteří z vás se možná stanou autory. Někteří možná už autory jste. Ať tak či tak, je dost pravděpodobné, že jste to věděli

už před lety. A jestli jste takoví, jaký jsem byl ve vašem věku já, možná se díváte s posvátnou hrůzou na ty, jimž se vydávají knihy a hrají hry. Možnost, že bych něčeho takového dosáhl, mi v mládí připadala téměř jako utopie. Vlastně doufám, že takoví jako já moc nejste, protože při vzpomínce vidím, že jsem žasl až příliš. Představa, že by mou hru hráli skuteční herci živící se prací ve skutečném divadle, mi připadala jako sen, co se splní jen lidem, kteří vedou úplně jiný život kdesi, kde jsem nikdy nebyl. Potom – jakýmsi zázrakem, jak se mi zdálo – hráli mou hru v jednom slavném londýnském divadle, k němuž jsem až do té doby vzhlížel jako pokorný poutník.

Dobře si vzpomínám na chvíli, kdy mi jako divákovi sledujícímu vlastní hru došlo cosi, co jsem nečekal a co mě trochu zklamalo. Až dosud jsem si myslel, že zažít inscenaci své hry v tomto divadle je věc, jaká se stává jen oně záviděníhodné společnosti živých a mrtvých autorů, kteří jsou bezpochyby tím nejmimořádnějším druhem výjimečných lidí. Ale jak jsem v té chvíli pochopil, ukázalo se, že něco takového se koneckonců stává i lidem, jako jsem já. Jinak řečeno, i lidem jako jste vy...“

Z angličtiny přeložil
Antonín Přidal

— Tom Stoppard s Antonínem Přidalem, překladatelem jeho projevu z angličtiny —

Významná ocenění
pedagogů JAMU

Prezident republiky
Václav Klaus
udělil 28. října 2007
Medaili Za zásluhy

prof. Ludvíkovi Kunderovi, Dr.h.c.,
za zásluhy o stát v oblasti kultury
a umění

25. října 2007
udělil ministr kultury
Václav Jehlička

prof. Antonínovi Přidalovi
Státní cenu za překladatelské dílo

Blahopřejeme!